

સંગીન બકાવલી.

નાટક દો બાબકા.

જિસે મુનશી રૌનક સાહિબ મરદૂમ કે લિખે હુવે નાટકસે

નઈ તર્જ પર

મુનશી વિનાયક પ્રસાદ તાલિબને

વાસ્તે વિકટોરીયા નાટક કમ્પનીકે તસ્વીફ કિયા,

ઔર પાંચવીં બાર વાસ્તે ખાસો આમકે,

મીં ખુરશેદલ મિહરવાનલ બાલીવાલા,

માસિક કમ્પની મજકરને છપવાકે ઇજ્હાર
કિયા.

જખાને ઉર્દુ બ હૈ ગુજરાતી.

સમ હકકે મહરૂજ હૈયે.

મું બાઈ :

બી જી. ન. પીલીત પારસી ઔરકનેજ કેપતાન પ્રીત્વીંદ્ર વર્કસ.

૧૯૦૬.

ફીમલ ચાર આને.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

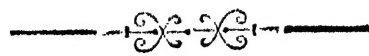
અનુક્રમાંક ૧૬૫૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સ્ત્રીની બાંધણી

વિષય ૮૪૬૮:૨ ૩૬૮

સંગીન બકાવલી.

નાટક દો બાબકા.

જિસે મુનશી રૌનક સાહિબ મરહૂમ કે લિખે હુવે નાટકસે
નઈ તર્જ પર

મુનશી વિનાયક પ્રસાદ તાલિખને

વાસ્તે વિકટોરીયા નાટક કમ્પનીકે તરનીક કિયા,
ઝૈર પાંચવીં બાર વાસ્તે ખાસો આમકે,
મીં રશેદજી મિહરવાનજી બાલીવાલા,
માલિક કમ્પની મજદૂરને છપવાકે ઇજ્જાર કિયા.
જમાને ઉર્દુ બ હર્ફે ગુજરાતી.

સખ હરફે મહરજ હર્ફે.

મું બ ઇ :

ધી જ. ન. પીતીત પારસી ઓરફનેજ કંપતન પ્રીતીંગ વર્કસ.

૧૯૦૬.

કીમત ચાર આને,

તખ્તયે નાટક.

ધન્દરે પરસ્તાનકા બાદશાહ.

તાબુલમલૂક...શહર શરફિસ્તાનકા શહબાદ, બકાવલીકા આશિક.

ચતુરબુધફિરદોસ શહરકા શહબાદ, ચતરાવતકા આશિક.

ફયજખાંશહર સંગલદીપકા કોતવાલ.

બકાવલી.....રાબ્બ ધન્દરકી ગાયન, તાબુલમલૂકકી મઅશ્કકા.

ફાઝલખાં.....બકાવલીકી ચચેરી બહન, ધન્દરકી ગાયન.

સમનરૂ }
ચમનખૂ }બકાવલીકી ચચેરી બહન, ધન્દરકી ગાયન.
ગુલરૂ }

સમસ.....તાબુલમલૂકકા ધોરેવાલા.

ચતરાવત.....શહર સંગલદીપકી શહબાદી, પહેલે તાબુલમલૂકપર
માઇલ, બઅદ ચતુરબુધકી રાની.

નિરમલા }
ચપલા } ...ચતરાવતકી ખવાસે.

ઇસકે સિવા:—

પરિયાં, જિન્ન, સિપાહી, ફયદી, દારોગા, વગાયરા.

મુકામ,

પરસ્તાન--સંગલદીપ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

ઇતલાયે આમ.

રહે કિતાબ મુતાબિક ઍક્ટ નમબર ૨૦ સન ૧૮૪૭ ઍર ઍક્ટ
નમબર ૨૫ સન ૧૮૬૭ કે દાખિલ રજિસ્ટર હોકર તમામ હુકૂક ઇસકે
ખુરશેદજી મેહરવાનજી બાલીવાલા માલિકને વિક્ટોરિયા નાટક મંડળીકે
લિયે મહફૂજ હયે. કોઇ સહેન બિલા ઇમજત માલિકને મજદૂર કે
ઇસ્ટેબર ગાને યા છાપનેકા ઇરાદા ન ફરમાયે, નફઅકી ઉમ્મેદપર
નાહકે તુકસાન ન ઉઠાયે.

સંગીન બકાવલી.

આખ પહલા—દિખાવ પહલા.

—:0:—

ઇન્દ્રાસન.

[ઇન્દરકા મયે સખ જિન્નો ઔર પરિયો કે યાદે
ધલાહી કરતે દિખલાઇ દેના.]

કલ્યાન—ગરબી.

સખ—

કુંદરત રહમતકા હય યા રખ તૂ ઈસરાર.—કુંદરત.
હાજિર નાજિર તૂ, હય કાદિર માહિર તૂ,
ગાલિખ, ગુફરાનો ગફાર, રાજિક, રહમા, રહમતદાર.—કુંદરત.
સાંઇ, સુખદાં, સરજનહાર, તાલિખ તૌખા કા સતાર.—કુંદરત.
ખાલિક, યજ્ઞદાનો કહ્દાર, વાજિખ, જુશાનો જખ્ખાર.—કુંદરત.

ખટ—સા. રી. ગ. મ.

ઇન્દર—કૌન આલા ખુદા સિવા ખાલા, આલા, હકૂતઆલા,
ખરાઇ દેનેવાલા, આદમકો આલમમેં દાયમ દેખા બાલા—કૌન.
નૂરીપર નારીપર ખાકીકો સરદારી ખજ્જશી,
કયા અદના, કયા આલા, ખાકસાર હય ઉસકો ખ્યારા.—ખરાઇ.
[જિન્નોંકા આપસમેં કાનાફૂસી કરના.]

અખયાત.

૧) જિન્ન—કુછ અર્જ હમ કરેં જો ખિલાફે અદખ ન હો,
ઇન્દર—કયા હય ? કહો, બહ અર્જ મગર ખે સખખ ન હો.

૨) જિન્ન—તાકતમેં જિનકી જાત કુછ ઇનસાંસે કમ નહીં !
સમનરૂ—પરિયાંખિ અય ફૂજૂર બનીજાંસે કમ નહીં !

ગુલરૂ—બલકે હમારે ફૂરનકે કાઇલિ હયેં આદમી,

રહઅફઝ—સૌ જાનસે પરી પતો માઇલ હયેં આદમી.

૧) જિજ્ઞાસુ—ફિર ક્યા હય જિસ્સે જાતે બહારકો શરફ હુવા ?
 ઇન્દર—બહો ઇસ્કે હય, કે જિસ્સે શરફ ઇન્સકો મિલા.

૨) જિજ્ઞાસુ—ગર ઇસ્કે શરફ હય તો હમમેંબિ ઇસ્કે હય,
 ખુતખાના, કમખા, દયરો હિરમમેંબિ ઇસ્કે હય.

૨) જિજ્ઞાસુ—મતલબ હો જિસ્સે પ્યાર કરેં ઉસકો જીસે હમ,
 ઉલફતમેંબી તો કમ હયેં નહીં આદમીસે હમ.

ઇન્દર—મતલબકે વાસ્તે હો જો, ઉલફત નહીં હય બહો,
 ઉસકા હવસ હય નામ, મહુખ્ખત નહીં હય બહો.
 જિસકો હકીકી ઇસ્કે હો, આશિકે બહો પાક હય,
 તાલિખ જો હય મળજકા, ફાસિકે હય, ખાકે હય ?
 રહઅફજા ! ગા હવસકી ખુરાઇમેં કોઇ ચીજ,
 તા ઇનકો ઇસ્કો ફિસ્કમેં હો જાય કુછ તમીજ.

જિન્દગી—હુમરી.

રહઅફજા—બજી જાય હવસકી ખાંસરિયા,
 ગોપી બને હયેં હવસી સારે, શયતાં સાંવરિયા.—બજી.
 કુખુધ આયે લાલચમેં સારે,
 જમના સમજકે જમ સાગરમેં કુખકી તો મારે.
 પરે નર્કે કુન્ડમેં બેચારે,
 ખેવનહારા ઇસ્કે નહીં તો કૌન ઉન્હેં તારે ?
 ગઈ કમ ઉનકી નાવરિયા.—ગોપી

પહાડી—હુમરી.

ઇન્દર—

નાચો ગાના, નાચો ગાના રહે તેરા અય દિલરખા ! હય અજબ
 દિલકુશા !—નાચો.

રાગ રહે તેરે બયરાગ બરે હયેં, મીઠી સદા બૈર શીરી અદા-નાચો.

અય રહઅફજા ! બકાવલી કહાં હય, અખતક ન આઈ સખખ
 ઇસકા ક્યા ?—નાચો.

ક્યા બહો પરસ્તાંકે પરદેસે શાયદ, જાકે રહી હય કહીં બૈર જા—નાચો.

ધુન હય ઉસીકી તુ ઉસકો ખુલાકે, ઇસ્કે હકીકીકા ગાના સુના—નાચો.

[રહઅફજાકા સીટી બજના, બકાવલીકા આકર
 આદાબ બજ લાના, સમસકા બકાવલીકે પીછે
 પીછે બ તૌર જસૂસકે આના બૈર કોનેમેં છિપ
 જાના.]

દોહરા.

બકાવલી—દયા રહે સરકારકી, બરા રહે બંડાર,
ખિલા રહે ગુલજાર છે, સળ રહે દરબાર.
સુખ ફૂલે, લછમી ફૂલે, જલે, ટલે, દુખ ઘડે,
ગરમીસે ધક્યાલકી દુશ્મન હોવે સદે.

બેહાગ—હુમરી.

મુકુટ સીસ ઝમઝમ ઝમકે, આલમ સખ ચમકે,
હો હમદમ દાદ કરમ જમજમ સુખન.—મુકુટ.
રહે તાજ નિત રાજ કાજ નિત, કુન્ડલ સાજે, છત્રવિરાજે,
નાયત પરિયાં છમછમ છમછમ છમછમ.—મુકુટ.

શુલા—ભયરવ—હુમરી.

ઈન્દર—કર બયાં તુ અખતક થી કહાં નિહાં ?—કર.
કયૂં છે હાલ હય, કયા મલાલ હય, જલ્દ કર બયાં ?
રહતી હય અખ તૂ આજ કલ કહાં ?—કર.

અખયાત.

સઈસ—[ખુદસે] અખખાહ ! કયા ઇસી જગહ આતી હય રોજ છે !
રન્ડીકી તરહ નાયતી ગાતી હય રોજ છે !
તાબુલમલૂક, શાહકા બેટા, છે કન્યની,
બાનૂ છે શાહજાદેકી ફિર કિસ તરહ બની !
[બકાવલીકા ધબરાકર જવાખ ન દેનેસે ઇન્દરકા
ખાફા હોના.]

ઈન્દર—ઓ નાસળ ! કયૂં દેતિ નહીં મુઝકા તૂ જવાખ !
સઈસ—[ખુદસે] છે કૌન હય જો અંધકે ખાતા હય પેચોતાખ !
રેહઅફઝ—[ગુસ્સેસે] આપકે હય જબાં બંદ અય જનાખ !
સઈસ—[ખુદસે] ગુસ્સા નિકાલનેકે લિયે લીજિયે જુલાખ.
રેહઅફઝ—મયેને સુના યક આદમીસે દિલ લગાયા હય,
સઈસ—[ખુદસે] ફિર કયા ગધાબિ યાર કિસીને બનાયા હય ?
ગુલર—હાં સચ હય, કિસ્સા છે મેરે આગેબિ આયા હય,
સઈસ—[ખુદસે] કિસ વાસ્તે સત્તોને છે ટેં ટેં મચાયા હય !
ઈન્દર—સચ હય બકાવલી ! કયા છે તુઝસે હુવા કુસર ?
બકાવલી—મજબૂર ઇશ્કસે થિ, કહો ? કયા કંઈ ફૂજૂર !
સઈસ—[ખુદસે] આશફ કોઈ બકાવલીકા છેબિ હય જુરર,
ચોરી પકરનેમે મુઝેબિ હય બરા શકિર.

કાફી.—સા. રી. ગ. મ.

ધન્દર—બદ કિરદારી, નાહમવારી હય સારી,
ખુલી આજ સમ, અરી પરી ! તૂ મેરી થી ગાયન પ્યારી,
નારી તૂ નારી, નિકલી નાકારી.—બદ.
બદ ગૌહર, બદ અખ્તર, બેગયરત, બેહુરમત,
લઅનત હય ! લઅનત હય ! લઅનત હય !
તુઝ પર, થૂ ! થૂ ! થૂ.
હુર હો, હુર હો જા, ગારત હો જા, મુંહ મત દિખલા,
બદશઆર પાજી, બદશઆર પાજી, બદશઆર પાજી.—બદ.

અબયાત.

સઘસિ—[પુદસે] બકતા હય ગાલી કયસી ! યહે દેતા મુંહમે લગામ નહીં,
કોરેસે સિર શેર ન તો ધોરેવાલા નામ નહીં !
બકાવલી—અખ્શો રાજન ! સજા બહુત ઇસ કિયેકી મર્મેતો પાયે હું,
આફતમે અબ મત ડલો, મર્મે આફત બહુત ઉઠાયે હું.
ધન્દર—સખ પરિયોંકી તૂ તાજ અરી નાખકાર થી,
ઉમ્મેદ મુઝકો તુઝસે ન ચહે જનહાર થી !
નાપાક હોકે આઘ તુ ઇસ બજમે પાકમે !
કયૂં અબ જલાકે તુઝકો મિલા હું ન ખાકમે !
અય જિન્નો ! ઇસકો તુમ ચહે આતશમે ડાલ દો,
ઇસ હસ્તસે વજૂદહી ઇસકા નિકાલ દો.
અરમાન ઇસકે ઉપરહી ઉપર નિકલતે હયે,
સખજિન્ન—ચંદીકિ મૌત આતિ હય તો પર નિકલતે હયે.

સઘસિ—[પુદસે] ઉટ બિલી લે ગઇ ! હાંજી હાંજી લે ગઇ !
ચેક કહે સો સખ ચિલાવે, કરે ખુશામદ લડકૂ ખાવે.
[બકાવલીકા દોજાનું હોકર ગમ કરના.

શેઅર.

બકાવલી—“ દિલ હય ગિજાયે રંજ, જિગર હય ગિજાયે રંજ,
પયદા કિયા હય હમકો ખુદાને ખરાયે રંજ.
હસિલ કિસીસે કુજ નહીં હોતા સિવાયે રંજ,
દુનિયામે લાઇ હય મુઝે કિસમત ખરાયે રંજ.”

ખરહન્સ—ગજલ.

જહાંમે હમ જિયે કયા આજકે લિયે ?
જવાનીમે ચલે, ન અયશ કુચ કિયે !—જહાંમે.

સુનેગા યહે ખખર, તો જાયેગા વહે! મર,
સખખસે જિસકે આજ હમને ૭ દિયે.—જહાંમે.
ઉસે અય દાદરસ! તુ સખ દેના ખસ,
જો હાથમે લે સર ફિરા મેરે લિયે—જહાંમે.

અખયાત.

ઇન્દર—અય જિન! જલદ જલાદે ઇસકો,
જલદી આગ દિખાદે ઇસકો.

સઇસ—[ખુદસે] જલ્લી ખિયારી! અખ કયા કરના!
હાય! મેરે યા રખ! કયા કરના!

[૩) જિન આતશ ફરિસ્તકો પુકારકે ફરમાતા હય.]

૩) જિન—આતશ ફરિસ્ત! જલદ ખના ચાહે આતશી,
ફરમાં બકાવલીકે જલાનેકા હય અબી.

[આગકા નમૂદ હોના, જિનકા બકાવલીકો ઉસમે
ફેંકના, સઇસકા ધખરાના.]

સઇસ—ફેરી જમીન! લગી આગ! બાપરે! યહે કયા!
અરે ઉઠાકે ખિયારીકો આગમેં ઝોકા!

[બકાવલીકે લિયે સખકા અફસોસ કરના.]

માંડ—હુમરી.

એક પરી—આદમી કી તાક મેં મિલી ખિયારી ખાક મેં,

દૂસરી પરી—પ્યાર હુવા નર કા; જરર સરાસર કા,
યાર નયે સરકા, બશર જરા બરકા,
ખાર ખના ધરકા; જિગર ગુલે તરકા—

સખ પરિયાં—ખંજર કા, હય ચરકા, ડર રાજા ઈંદર કા,
વહેં આશિક ખેપરકા, ખે ધરકા, ખે ખેદરકા—
ગમ સરકા, દિલખરકા, તન હોગા પથ્થરકા—

રૂહ અફની—પ્યારી જન કી બારી ખવારી હો ગઇ,

સમનૂર—ભારી શાન થી જો સનમ દિલારા,
હુધ વહે પથ્થર મંદર કા—

અમનખૂ—હો અખ જલદી ફજલ દાવરકા, જગ અફસર કા,
પરવર કા, સરવર કા; જગધર કા,

બધા—હર કા! —————આદમી—

અખયાત.

સઇસ—[ખુદસે] આદમીકો જલાયા જયસે ઘાસ!

હત તેરીકી, તેરા હો સત્યાનાસ!

[સઇસપર યકાયક એક જિનકી નજર જના.]

૧)ચોખદાર—[ચોખદારકો] વહ હય ગયર કૌન આજ દરબારમેં ?

[દૂસરા ચોખદાર ફિરકર સઘસકો દેખતા ઔર
પહલે ચોખદારસે કહતા હય.]

૨)ચોખદાર—[ચોખદારકો] કયું આયા હય રહે રાજ દરબારમેં ?

ઈન્દર—અરે જિન રહે હય શૌર કયા ? કૌન હય ?

૨)ચોખદાર—ખુદા જાને હય ચોર યા કૌન હય !

ન મઅલૂમ હય કબસે છિપકે ખરા !

ઈન્દર—છિપા કયું હય, ઉસકો મેરે પાસ લા.

[સઘસકા ઘબરાના ઔર અપને બચનેકે
લિયે કોઈ તદખીર સોચના.]

મુસદ્દલસ.

સઘસ—અરે હો ગઘ ધન સબોકો ખબર !

કરું મક અબ કુછ દિખાયું હુનર,

બરું બૂઠ જો બન પરે, જો ખતર.

[સઘસકા જાહિર હોના.]

અખયાત.

[ગુસ્સેસે] છિપાતો નહીં, સામને હું ખરા,

કહો તુમ જો કહના હો, કહતે હો કયા ?

ઈન્દર—તુ હય કૌન ઓ જો અદબ ! બદ લગામ ?

સઘસ—તુમહેં ઇસ્સે કયા, તુમ કરો અપના કામ.

ઈન્દર—યહાં કયું તું આયા દિવાને ગમી ?

સઘસ—ચુંહી આ ગયા, અપને દિલકી ખુશી !

મયે સયલાનિ હું, મેરા કયા પૂછના !

જહાં જીમેં આયા વહાં ચલ દિયા.

ઈન્દર—યહાં તેરે આનેકા કયા કામ થા ?

સઘસ—તમાશા જરા દેખને આ ગયા.

ઈન્દર—અગર નાચ ગાનેકા મુસ્તાફ થા,

તો જો ફુકમ કયું છિપકે દેખા સુના ?

We are all jolly good fellows—air.

સઘસ—ન આંખસે ગયા હું, ન કાનસે ગયા હું ?

કયા આંખ ફોર ડલૂં, યા કાન તોર હું.—ન.

જો દેખબી લિયા, તો કયા ખુરા કિયા,

ખરાબ હું, ખુરા હું, તુમંહી બતાવો કયા હું ?

ખુશીકા ઔલિયા હું, ચાહું સો કરું.—ન.

સખ—તુ કૌન બેઢ્યા હય ? તુ કૌન બેઢ્યા હય ?
બતા તુ કૌન હયરે, બતા તુ કૌન હય ?—જો.
અયત.

ધન્દર—લાયા હય કૌન તુઝકો યહાં બોલ નાખકાર ?
પાગલ હય યા ગૈવાર, મગર હય કુંસરવાર.

જીલા—હુમરી.

સઘસ—કુંસરવાર કયસા ? કુંસરવાર કયસા ?
ખરામ કામ હય કયા, ગુનાહ કૌન અયસા ?—કુંસરવાર.
ખૂન ક્રિયા નહીં, માલ લિયા નહીં,
દે કાલતા હું મયં આપ ચાર પયસા.—કુંસરવાર.
અકલબિ હય મુઝે, હોશબિ હય મુઝે,
મયં આદમી હું, ન જાન મુઝે ભંયસા.—કુંસરવાર.

અખયાત.

ધન્દર—અય અહમક ! મેરી ખાતકા દે જવાખ ?
તુઝે કૌન લાયા ? બતા ચહે શિતાખ !
કરેગા જો દીવાનપનકી તુ ખાત,
જલા દંગા તુઝકો અબી બદ સિકાત !

સઘસ—જલાવોગે ? કયા કુછ તુમહીં હો ખુદ ?
મેરા હાલબી તુમને કુછ હય સુના ?
પરી—જિસકો તુમને જલાયા અબી,
ઉસીકી મયં કરતા હું અખ નૌકરી.

ધન્દર—તુ હય આદમી ઔર બકાવલી પરી,
તેરી ઉસકી કયસી હુધ દોસ્તી ?

સઘસ—હુનરમંદ વહો ઔર હુનરમંદ મયં,
હુનરમંદસે કયૂં રહું બંદ મયં ?

ધન્દર—તુઝે કયા હુનર આતા હય અય જખૂં ?

સઘસ—[અકરકે] પખાવજ બજાતેમે મયં ચેક હું.

ધન્દર—પખાવજકે મઅલૂમ હયે કિતને તાલ ?

સઘસ—સુનાવૂંગા મયં, તુમ સુનો જિતને તાલ.

ધન્દર—જરા તાલકે નામ પહચે સુના,
અમર ઝૂંક બોલા તો હોગી સજા !

ધનાક્ષરી.

સઘસ—આરા ચૈતાલા, પચતાલા, ચકતાલા,
ધમ્માલ તાલ, સુદતાલ, હુમરા બજાતે હયે.

અંગતાલ, રંગતાલ, હંસનાર, સંગતાલ,
લીલા, સુરંગતાલ, સુનિયે સુનાતે હૈય.
પશ્તો, પંજળી, ઝપતાલા, ગંધર્વ તાલ,
રૂપક, કુંવાલી, વ ચોંચર દિખલાતે હૈય.
તખલા ગમકાતે હૈય, રેલા ઝમકાતે હૈય,
ઢેકા દરસાકે હમ પાની ખરસાતે હૈય.

અથત.

ધન્દર—સુના મુંહસે કુછ તૂ પખાવજકે બોલ,
સઘસ—સુનો, બોલ હૈય યહે જવાહરકે બોલ.

[સઘસકા તાલ દેકર પખાવજકે બોલ સુનાના.]

કિટતક તગટટ ગિદદી, કિનનગ ધાગધી,
કિટતક તાકતા ગિદદી ગેના ધિતા ધે ધે ટિત.
સિકરંગ તંગ, સિકરંગ તંગ, ધી ધી ના, ધી ધી ના,
બેં બેં ના, બેં બેં ના,
ગિરખરદા ગિરખરદા મુવે કયા કરતા હય ?
ના ખીખીજી ! તાધિન ના ધીન ધા, તા ધિન ના ધીન ધા,
તા ધિન ના ધીન ધા.

ધન્દર—અય બેબાક, બેડર ! તૂને કહાં સીખા યહે હુનર ?

સઘસ—મેરા હુનર ખાનદાની હય, તમામ ધરાના મેરા ઇસ ફતમે
લાસાની હૈય. બાવા પહલે દીપક ગાકે આગ લગાતે
થે, ફિર મેઘ મલાર ગાકે પાની ખરસાતે ઔર આગકો
ખુઝાતે થે. મયેં તાનસેનકી કૃષ્ણપર બારહ ખરસ રોયા,
ઔર ગાયા, ઇમલીકી પત્તી ચખાયા, ચેક દાનાબી ન
ખાયા, ચેક રાત મુઝે ખવાખ આયા, જા બચ્યા ! તૂ
કુછ હો જાયગા. સો ઉસી દિનસે યહે ઇદમ પાયા !
હજારમે અલાપ લૂં લાખમેં થાપ દૂં, યહે મેરા કામ
હય, બનેખાં બિન તાનરસખાં મેરા નામ હય.

ધન્દર—તૂ કિસી દરબારમેં બી યા ?

સઘસ—દરબારમેં ? હં !

મનહુરછંદ.

જાયે સરકારમેં, રાજ દરબારમેં,
હરદમ તૂફાન હય, આફતમેં જાન હય.
આલા મસ્તાન હય, અદના હયરાન હય,
ચુલ્લી ખુહતાન હય, ક્યદી ધનસાન હય.

શેખી હય, શાન હય, સરપર શયતાન હય,
 ગાંચી દુકાન હય, ફીકા પકવાન હય.
 ઝૂકોંકા રાજ હય, સમ્યા મુહતાજ હય,
 ઘોરોંકા હાન ઝૌર ગધોંકા માન હય.

ધન્દર—તો તૂ પેશા કયા કરતા હય? પેટ કયસે ભરતા હય?

લેહરા—ખમાય.

સઘસિ—મસ્ત મુહન્દર, હમનોકું લન્દર, ભૂતનાથ કહલાતે હય,
 ધૂત્ર ગલકે આંખોંમેં હમ હલવા રોટી ખાતે હય—મસ્ત.
 ટોપીકા પયગ્ગમા કરતે, સિરકા પયર બનાતે હય,
 તીન બંદકા જમા પહને છંદ બંદ દિખલાતે હય.
 તુમ જાદુ ટોના સીખો તો સિખલાતે હય,
 તુમ બેટા બેટી માંગો તો દિલવાતે હય.
 જન્તર દેતે હય, મન્તર દેતે હય,
 ઝાડ કૂંકભી કરતે હય તઅવીજ દુઆ બતલાતે હય.—મસ્ત.
 હય નારસિંગ ખીર, હય નારસિંગ ખીર,
 બયતાલ ભૂત પીર, બયતાલ ભૂત પીર.—મસ્ત.

અખયાત.

ધન્દર—અય પરિયોં ! તુમ્હેં હય કુછ ઇસકી ખબર?

અમનખૂ—ઇસે જાનતે હય હમ અય નામવર !

અમનખૂ—સવારી બકાવલીકિ લાયા હય યહે,

ગુલરૂ—ઉસે છોર અંદર ધુસ આયા હય યહે.

ધન્દર—અરે બે અદબ ! હોકે અદના સઘસિ,
 ધુસ આયા અખારેમેં મેરે ખખીસ ?
 અય જિન્નો ઇસે ફેંક દો બે હિરાસ,
 ગિરે જાકે યહે અપને માલિકકે પાસ.

[એક જિનકા સઘસિકો પકરને જાના, ઉસકા ચિલાકે
 ભાગ જાના, જિનકા પીછા પકરના]

મજલિસમેં બે ખતર ચલા આયા બહો બે તમીજ,
 પર કયા સજા ઉસે દૂં કે ખુદ થા બહો બે તમીજ.
 અય જિન બકાવલીકો કરો જલ્દ અબ હયાત,
 તો ઉસકે રાગ રંગસે હો જિ પાકજાત.

[જિનકા સઘસિકો ફેંકર વાપસ આના.]

બૂચે બચ્ચર ગઇ, બહ જલ્લી, ખાક હો ચુકી,
અમિત અબ ઉસ પ બરસે કે બહો પાક હો ચુકી.

[નિમકા અમિત લાના, ઇન્દરકા છિરકકર મંત્ર પડના.]

ધંત્રેશ્વ—તર્જ.

નમૂં આતશી ખાકીકે સરજનહાર !
નમૂં દેવતા દેવીકે પાલનહાર !
નમૂં આસમાં તારોંકે રાખનહાર !
ફજલ તેરા હો અબ કિરતાર !
હસ્તમેં આ સૂરત દિખલા,
અપના તન પા જલ્લીસે આ,
અબ દિલકિગાર !

[બકાવલીકા નમૂદ હોકર શુક બબ લાના.]

બચત.

બકાવલી—મુઝકો હુવી મુઆફિ જો મેરે ફુસૂરકા,
મમનૂન મયે હમેશા રહૂંગી ફુમૂરકી,

મુસદ્દસ.

ઇન્દર—તુઝકો બકાવલી કિયા હમને જલાકે ખાક,
બાઇસકેતૂ નજિસ થી, મગર અબ હુવી હય પાક.
તુઝસે ખદ્દા નહીં મયે, તૂ હોના ન ખાદનાક,
ગા કુછ હકિફી ફસ્કમેં ગાના તૂ બે તપાક,
નિરસે યહે સારી બજમકા ઉસસિમ્ત ધ્યાન આય,
કસરત મિટે દિલોંસે, નજર એક શાન આય.

શેઅર.

બકાવલી—“ગુલશન દેખું કે સયરે સહરા દેખું !
યા મઆદનો કોહ દસ્તે દરિયા દેખું,
હર જા ઉસી કુદરતકે હયે લાખોં જલવે,
હહરાંન હું દો આંખોંસે કયા કયા દેખું !”

કદ્યાન—કુમરી.

ગુલશનકે ગુલતરસેબી નહીં કબી આય બૂ—ગુલશનકે.
હો ન મહકસી ગયે, દહકતી ઉસમેં ઝલક તેરી—ગુલશનકે.
આબ ગોહરમેં, તાબ નજરમેં ફલક તલક તેરી—ગુલશનકે.
ઝિપતી નહીં તાલિબસે તો એક પલ યાર પલક તેરી—ગુલશનકે.

મુસદ્દાસ.

ધન્દર—વાહ ! તેરા ગાના : હુવે એ ધ્યાન સખકે સખ,
રૂઝઅફઝા—હયે હર કંદમ પ રકસકે કુરબાન સખકે સખ

સમનરૂ—ગુઝર દિદા હયે અહસે પરસ્તાન સખકે સખ,

૨) જિન્ન—દેતે હયે નશ્ જિન્નબિ તુઝે જનન સખકે સખ.

ધન્દર—મુંહ માંગા આજ પાયગી ઇનઆમ માંગ લે,
જો ચાહે તેરા દિલ વહ ગુઝઅન્દામ માંગ લે,

કૌસિયા—ગજલ.

બકાવલી—પાવું મુરાદ અગર મયેં યહસાન હે । તુમહારા.—પાવું.

ઇકબાલ ઇસ્સે બરકર જુશાન હો તુમહારા.—પાવું.

તાજુલમલૂક મુઝે તુમ બખ્શો કરમકે કુત્તજુમ !

યહસાનમંદ વહોબી ઇન્સાન હો તુમહારા.—પાવું.

[ધન્દરકા તાજુલમલૂકકા નામ સુનકર ગુસ્સે હોના.]

ઝિન્ઝોટી—કુમરી.

ધન્દર—

હોકે યું એ હયા, ઇન્સાં તૂને માંગા—હોકે.

વાહરે શોખ દીદા ! અય પરી કયા કહના ! એ ખતારા બરમલા-ઇન્સાં.

અય તો મયેં કૌલ હારા, ખયર ! અય કયા ચારા,

લેકિન હય વહે ખતા.—ઇન્સાં.

જિસ્મ હો તેરા આવા નાફ તક પથરકા, તા બારહ સાલ, જન-ઇન્સાં.

અરજ હો હાલ તેરા, વસ્ત હો “તાલિખ”કા હય તેરી વહે સજા-ઇન્સાં.

[ધન્દરકી બદ દુઆસે બકાવલીકા ગમસે ગશ ખાના.]

બામ પહલા—દિખાવ દૂસરા.

તાજુલમલૂકકે મકાનકા એહાતા.

[તાજુલમલૂકકા બકાવલીકી રાહ દેખના.]

ઝિન્ઝોટી—ગજલ.

તાજુલમલૂક—ચાંદ સાયખ હુવા ખુરશીદ નમૂદાર હુવા,

જહવગર કયું નહીં અખતક વહ મેરા ચાર હુવા ।—ચાંદ.

શખકો સોયા યા વહો પહલૂમે મેરે રસકે કુમર !

સુખકો પાયા નહીં જખકે મયેં બેદાર હુવા.—ચાંદ.

મૌતસે મિલનેકા ઇકરાર કરંગા મયેલી,
 ઉસ મસીહાકો મેરે મુઝસે જો ઇન્કાર હુવા.—ચાંદ.
 શમઅકી તરફસે જલજલકે ફૂં બસ મયેબિ તમામ,
 રૌનકે બજમે રફીબ આજ જો વહે યાર હુવા.—ચાંદ.
 [સઘસિકા તાબુલમલૂકકો ફૂંડતે આના.]

અખયાત.

સઘસિ—આપ ખરે હો ઇસ જા આકર ?

ફૂંડ આયા મયે પીછે જાકર.

તાબુલમલૂક—આયા બાઇ ? આયા ? આયા ?

પતા વહાંકા કયા કયા લાયા ?

સઘસિ—મૌતકે મુંહસે ફિરકર આયા,

જાન બચી તો સખ કુછ પાયા.

તાબુલમલૂક—હાલ ખતા કુછ કયા કયા દેખા ?

પરી કહાં હય ? ખતલા, દેખા ?

રાજાલ—તબ્લુલ લફજ.

સઘસિ—મયે આંખ બચાકે વહાં ગયા છિપછિપકે સખ નકશા દેખા
 વહે ધર થા શાયદ જૂતોંકા, અંગારાબી જલતા દેખા.
 દો આર ખરે થે એક તરફ, દો આર ખરે થે એક તરફ,
 ચીતે જયસા કબરા તાન થા, દુમબી સરપર લટકા દેખા.
 દો આર ખરે થે દૂર જરા, ઉજલા પીલા લકરા લેકર,
 મચિયેપર કોઇ મોઠાસા, બચકા જયસે ભયસા દેખા.
 દિલદાર તુમારી પરી વહાં, જાતી હય હર શખ વહીં મિયાં,
 નાચી, કુદી, ગાઇ જાકે, મયેનેલી નાય ઉસકા દેખા.
 ઇતનેમે દેખા મુઝકો તો પકરા, મયેને કયા મક્ર કિયા,
 મયે સાજિન્દા ઉસ્તાદ બના, જખ તેજ ઉસકા ગુસ્સા દેખા.
 સાજિન્દા જખ મુઝકો જાના, તો ઉસને ખિદમત કી,
 માના,

પુજવાયા ખુદકો ઉસ્સેલી, અયસા હય ચહે બંદા દેખા ?

તાબુલમલૂક—અય ઉજર ગંવાર ! તેરે ઇજહારસે મયે શુમાર
 કરતા હું, કે વહે કિસી આલી વિકાર શહરયારકા દરબાર હય. જિસે
 તુ સરપર દુમ સમજતા હય, વહે તાજ કલશીદાર હય. ઉજલા પીલા
 લકરા, નકીબોંકા રપેરા સોનેરા અસા હય. મચિયા નહીં, તખ્તે શાહી
 હોગા, જિસે તૂ મચિયા ખતાતા હય.

Palkee Bearer—air.

સર્ધસ—લાવ દો મુઝે ઇનઆમ, બેદ લા દિયા તમામ,
 જાન પર ખેલકર લા કલામ.
 ચાર પાંચ દેવ, પહલવાન ગેવ,
 મઠસે કર લિયા ગુલામ.
 ઠોંક દો પીઠ, ઠોંક દો પીઠ,
 બેલ દો આફરી હજાર;
 કયા કામ કર આયા, કયા નામ કર આયા,
 કિસ ફેર હું નફર દુશિયાર.
 ઓહ! ખાયા ખાના લજજતદાર, પાયા તુરો, ગજરા, હાર,
 કર લાયા સખ કાર.
 નારિયલભી દિયા, પાન ફૂલભી દિયા,
 હાથ બાંધકે કિયા સલામ—લાવ.

અખયાત.

તાબુલમલૂક—ખરી તૂને દાનાઇ કી વાહવા !
 ખુશ આયા તુ, મયેલી બહુત ખુશ હુવા !
 સર્ધસ—અરે ખુશ તો કયા, વહેતો કહને લગા,
 યેહી રહ તુ અબ, તૂ યહાંસે ન જા.
 કહા મયેને, દો તુમ અગર સા હજાર
 ન ચૂકું મયે ઉસપર કબી મુંહ પસાર.
 ફિકરે.

તાબુલમલૂક—ઢંગભી તૂને ખુબ દિખાયા !
 સર્ધસ—ઔર મુંહસે તબલાભી ખુબ બજાયા.
 તાબુલમલૂક—મગર વહે કૌન હોગા, જહાં બકાવલી ચોરી ચોરી
 જાતી હય, ઔર મુજરા બજાતી હય ?
 સર્ધસ—ઔર નાચતી હય, ગાતી હય, ઔર તુમસે છિપાતી હય !
 તાબુલમલૂક—હાં, વહે કૌન હય બલા ?
 સર્ધસ—જાને ખુદ ! મગર નજર ઉસકી ખુરી થી, જયસે
 કોઇ આશિકે યા આશના.

તાબુલમલૂક—આશના ? બકાવલીકા આશના ?
 સર્ધસ—તો ફિર કયા હમારા તુમારા ?
 તાબુલમલૂક—હરગિજ નહીં. મેરી પાક દામન ફરિસ્તા સીરત,
 માહતલઅત ઔરતકે કાનભી આશનાઇકે નામસે આશના

નહીં, કોઇ આશના ઉસકા ઇસ બહારે આલમમેં મેરે સિવા નહીં.

સર્ધસ—સાહિબ “ઔરત, ઘોરા ઔર તલવાર, નહીં વફા ઇનમેં જિનહાર.” બોલેતો તુમારા નામ સુનતેહી જલા, લાલ પીલા હુવા. ફૂદા, ઉછલા, કુત્તેહી તરફ ભૂંકા, ઔર બકાવલીકો કાટને દોરા. એક ઔરતને કહ દિયા કે આદમીસે દિલ લગાયા હય, ઇતના સુનતેહી બુલ્લાયા, જલનકે મારે પરીકો જલાયા ।

તાબુલમલૂક—જલાયા ? હાય । મયેં સમજા । બેશક બોલો બકાવલીકો કૌમસે કોઇ થા, જે આદમીકે નામસે શરમાયા, ઔર પરીપર ઇતના ગરમાયા । મગર જબ તૂને સજકો મુરીદ બનાયા કયું ન બકાવલીકો બચાયા ?

સર્ધસ—મયેંતે ખૂબ ડરાયા ઔર ધમકાયા, મગર બોલો બોલા, અબ તો જલ ગઇ, તુમને પહલે કયું નહીં ફરમાયા ? આખિર મયેં રોતા પીટતા ચલા આયા. [સામને દેખકર હયરાન હોના] લો, બોલો સામનેસે વહી સખ ડાકનેં આતી હયેં, જે ઉસ મસાનમેં ભરી થીં.

તાબુલમલૂક—જહાંસે તૂ અભી હોકર આયા ?

સર્ધસ—હાં, જહાં તુમારી પરીકો જલાયા ।

તાબુલમલૂક—શુકરે ખુદા । ઇનસે બુઝર મિલેગા ઉસ પરીકા પતા.

સર્ધસ—પરીતો બિચારી જલી । ચલો જાને દો. ગેહૂં ન મિલે તો ભૂસા ખાવ, ધી ન મિલે તો કુખ્ખી બજાવ. ફિસમતકે બલિયા, પકા ખીર, હો ગઇ દલિયા ।

[તાબુલમલૂકકો અપની ફિસમતપર અફસોસ કરના.]

શુલા—ગજલ.

તાબુલમલૂક—ફિસમતસે હય શિકવા ન ગિલા ચખેં કુહનસે, ગુરખતમેં હમ આપ આકે પરે અપને વતનસે.—કિં
[પરીયોંકા આના, તાબુલમલૂકકો ઉનસે બકાવલીકો હાલ પૂછના.]

તુમકો બકાવલીકી કહો કુછ અય પરીજાદ !

ઉરતીસી ખબર પહુંચી કિસીકે હય દહનસે ?—કિં

અય બાદે સખા તેરા ગુજર હોતા હય હર સૂ,

વાફિફ હય કયા કહદે મેરે તૂ રસ્કે ચમનસે ?—કિં

[તાબુલમલૂકકે હાલપર રૂબરૂબકા રહમ ખાના.]

મુખમુખસાત.

રૂઢિઅફજા—ક્યું દેતે હો જી અપના ! કબ જાનસે વહો ગુજરી ?
 ઇન્દરને દુઆ બદ દી, ઇસ શાનસે વહો ગુજરી.
 જિસ્મ આધા હય પથ્થરકા, અરમાનસે વહો ગુજરી,
 ફિરબી ન મહબ્બતકે ઇમાનસે વહો ગુજરી.
 પર ખારહ બરસ તક ઇસ અયવાનસે વહો ગુજરી.

તાબુલમલૂક—બતલા દો પતા મુઝકા, કિસ જા હય મકામ ઉસકા,
 વહો ખુત, તો પુજરી મયું હો જાતું મદામ ઉસકા.
 ઉસકેહિ મુકાબિલમેં જપતા રહું નામ ઉસકા,
 જો બન સકેગા મુઝસે કરે દૂંગા વહ કામ ઉસકા,
 આશિકતો નહીં દૂં મયું, લેકિન હું ગુલામ ઉસકા.

[પરિચોંકા આપસમેં મસતહત કરના.]

મુસદ્દસ.

રૂઢિઅફજા—બેહુકમ હમ ઇન્દરકે લેજાભિ નહીં સકતે !

ગુલરૂ—લેજાભિ નહીં સકતે ! બતલાભિ નહીં સકતે !

અમનખૂ—હમરાહ કિસીકે હમ ભિજવાભિ નહીં સકતે !

ગુલરૂ—ઇનસાન અકેલે વહાં ખુદ જાભિ નહીં સકતે !

રૂઢિઅફજા—કુછ રોજ જુદાઇકે દિન અબતો બરો જાકે,
 જબ ખારહ બરસ હોગા, વહ ખુદ ભિલેગી આકે.

[પરિચોંકા જાને ચાહના, સમસકા રોકના.]

પરજા—કુમરી.

સઈસ—[ચિડકે] ઠોર બતાદે કામ દિખાદે,

ભાગ ચલી ક્યું ? વાહરે તેરા નખરા !

વાહજી બીબી વાહવા !—ઠોર.

નામ બતાદે, ગામ બતાદે,

હય વહો કહાં તૂ કામ બતાદે,

બોલ અરે બોલકે જા, બોલ અરે બોલ, તેરા નખરા !

વાહજી બીબી વાહવા !—ઠોર.

[તાબુલમલૂકકા દોજાનૂ હોકર રૂઢિઅફજાકા કામન
 પકરકર આજજી કરના.]

ઇન્તેજી તર્જ.

૨ પરીયાં—દૂર દૂર વહશી ચલ નિકલ નિકલ અલગ ચલગ જા,
 મચલ ન ચલ નિકલજા, ઉછલ ઉછલ ન બલ ખા,
 અપને ઘર જા—દૂર-મરજા; બક ન સટક દૂર જા,

ઘોડેવાલા—અગર મગર નકર; ડગર નગર શહર; દિખા આ-
 ૨ પરી—એ શહર, પુર કુંસર, છોર દગર ફસલ જા,
 ઘોડેવાલા—ઝટ પટ, સટ પટ, લટ પટ, બતાદે રસતે, છોર દૂં સસતે,
 ખટપટ કપટ ન કર ચલ આ.

૨ પરી—ચલ બે ચલ થો અમલ દખલ મત કર બારબાર
 નાખકાર—દૂર.

પીલુ--લાવની.

તાળુલમલૂક—યક બેકસકો દેખ સિસિકતા આંખ બચાના નહિં ચાહિયે.
 માર ડાલના, જિલાના, છોરકે જાના નહિં ચાહિયે.
 સખ પરિયાં—જિસ રસ્તેમેં સાફ જરર હો ઉસમેં જાના નહિં ચાહિયે,
 સમઝ બૂઝકે, કંદમ આફતમેં ઉઠાના નહિં ચાહિયે.
 તાળુલમલૂક—કારે ખયરમેં જહાં તલક હો દેર લગાના નહિં ચાહિયે.
 જરેસે ડરસે, કિસીકા રંજ બડાના નહિં ચાહિયે.
 સખ પરિયાં—સાગરમેં રહ મગરસે હરગિજ ખયર બડાના નહિં ચાહિયે.
 ખાફા હો રાજ, કબી ઉસ કામમેં આના નહિં ચાહિયે.
 તાળુલમલૂક—આપ જલે તો જલે, કિસીકો આંચ દિખાના નહિં ચાહિયે.
 જલા હુવા દિલ, કોઇ જિનહાર જલાના નહિં ચાહિયે.
 [રહઅફજા રહમ ખાકે સમનરકો મન્દિરકી જગહ
 દિખાનેકો કહતી હય.]

અખયાત.

રહઅફજા—કલેજ ફટતા હય ઇસકે રોનેસે માર ડાલેગિ ચાહ ઇસકો,
 ખુદા સખ અછા કરેગા બહના ! દિખાદે મન્દિરકિ
 રાહ ઇસકો.

સમનર—ચલ બહો જગહ દિખાદૂં તુઝકો અય નેક અતવાર !
 ફરમાયા રહઅફજાને હો ગઇ મયેં લાચાર.

તાળુલમલૂક—હર વકત તેરે હકમેં બંદા હુઆ કરેગા,
 જો મેરી દાદ દી તો મોલા બલા કરેગા.

સઈસ—ઘોરે પ લેકે તુઝકો બંદા ફિરા કરેગા,
 ગારીબિ સયર કરનેકો લા દિયા કરેગા.

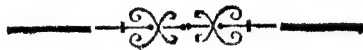
[જાના સખકા, દૂસરી તરફસે આના ચતુરખુધકા
 ચતરાવતકે ફિરાકમેં બેકરાર હોકે.]

હોરી—કાફી.

ચતુરબુધ—બેવફાઈ, હિરસેમેં તેરે ચતરાવત આઈ.—બેવફાઈ.
 તેરે લિયે રાજકો ખાક કરકે હમને લભૂત રમાઈ.
 તેરા પસીજા ન દિલ તિસ પ અય ખુત !
 કયા પથરકી છાતી હય પાઈ ?
 અજબ હય જો તુઝકો ચહે ભાઈ !—હિરસેમેં.
 પામાલ આશિકકો કરના ન જાની, યોરી હય
 ચહે જિન્દગાની,
 એક દિનતો અખિરકો તૂબી હય ફાની,
 કર લે જો કુચ્છ હો બલાઈ,
 બલા અયસી કયસી ખુરાઈ—હિરસેમેં.
 [જના બેફાર હોકર ચતુરબુધકા.]

બાબ પહલા—દિખાવ તીસરા.

મન્દિર—સંગલદીપ.

[એક પરીકા તાજુલમલૂકકે સાથ આના
 ઔર મન્દિર ખતાકર જના. દરવાજેકા
 ખુલના, ઔર બકાવલીકી હાલત દેખકર
 તાજુલમલૂકકા અફસોસ કરના.]

પહાડી—ઝીન્ઝોદી.

તાજુલમલૂક—કૌનચહે દુખિયા ! ગરીબ પરી મેરી થી જો અય ખુદા !
 હરી, ભરી, સદા વફામેં ખરી.—કૌન.
 [બકાવલીકે પાસ જાકે ગભે લગાના.]
 છોરકે પરસ્તાન હુધ પથર યહાં મેરે ફિરાકમેં,
 સદકે તેરી વફાકે !
 અફસોસ દિવારાં ચહ બલા કયા પરી, કયા લૂટ આ પરી,
 હુધ મુઝપર ન માર કયૂં ફજાકી ?—કૌન.
 મજકુર તર્જ.

બકાવલી—તાજ તુ આયા ! તખાહ મેરે લિયે આહ દિલરખા !
 તુ દેખ મયેં બલા જફામેં ફૂંસી.—તાજ.

ક્યું તુ મેરી જન ! અખસ આયા યહાં, મયં જનિસાર કયા,
કમ થી રંજો બલાકો ?
જા અય સનમ જા, મયં અલમ સખ સહં, દિલદાર કયા કહં !
યહી મરજી અય પ્યારે થી ખુદાકી.—તાજ.

મુસદ્દસ.

તાજુલમલૂક—જો કુચ્છ કે તુઝ પ ગુજરા સિતમ મેરે વાસ્તે ;
પથ્થરકી હો ગણ તુ સનમ મેરે વાસ્તે.
કયા કયા સહે ન રંજો અલમ મેરે વાસ્તે,
હું તુઝ પ જન તોબી હય કમ મેરે વાસ્તે.
સદકે તેરી વફા પ અય જાં બાર બાર હં,
જી આહતા હય ફદમોં પ તેરે નિસાર હં.

Hazel Dell—air.

બકાવલી—મુઝે જન દિદાયે જન તૂ, સમઝ તેરી ફૂરખાન,
રહે તનમેં મેરે મિહમાન તૂ, જયસે કે રહ હય જન.
કાર કિસીસે હય નહીં યાર, દિલબર તૂ દિલદાર !
જાનેમન ! વાંઝ, વાંઝ મેરી જન, તૂ,
કર યાર મુઝે ફરમાન.—મુઝે.

કલ્યાન—હુમરી.

તાજુલમલૂક—પ્યારી ! સારી તેરી જનિસારી હુધ,
બારી હય અખ તો હમારી.—પ્યારી.
મન્ગૂર અય હૂર જો આજ હો,
તો દેખલે વફાદારી.—પ્યારી.
મુઝકો અખ જુદાઇકી તાખ નહીં હય,
તાખ નહીં હય સખકી, જન નજર હય તુમારી.—પ્યારી.

મુખમ્મસાત.

બકાવલી—તેરી જુદાઇકી કહાં મુઝમેંબી તાખ હય,
પર કયા કરેં કે બખતમેં સહના અજાબ હય !
ધન્દરને દી જો મુઝકો દુઆયે ખરાબ હય,
બારહ બરસ તલકકા બહો મુઝપર ઇતાબ હય,
મુદત જો ઇતની ગુજરે તો ગમકો જવાબ હય.

તાજુલમલૂક—બારહ બરસમેં ગુજરે ફકત સાલ ચારહી,
ઇસ અસેમેં ન દિલકો રહા કુચ્છ ફરારહી,
ઔર આઠ સાલ હિજમેં હો ઉમ્ર ખવારહી,

મરને પ ફિર મેરે હય મુઝે ઇખતિયારહી,
હું આજ તુઝ પ કયું ન મેરા જી નિસારહી ?

બકાવલી—રાજી રજાયે યાર પ હો જાં નિસારિયે,
જયસી કે ઉમ્ર ગુજરે હય વયસી ગુજારિયે.
આતશકા ફોલ સુનિયે, ન ગમકો ઉભારિયે,
“સર શમ્શાસા કટાઇયે પર દમ ન મારિયે,
મન્જિલ હજાર સખત હો હિમ્મત ન હારિયે.”

ખયત.

તાબુલમલૂક—હય સખ કહાં કોઇ ખતાતા નહીં મુઝકો,
જો કામ તૂ કહતી હય જો આતા નહીં મુઝકો.

શેઅર.

બકાવલી—“હમેં ઇસ ક્યદે અલમસે તો રિહાઇ હોતી,
શબે હિજરાંકે એવજ મૌતહી આઇ હોતી !
વસ્લકી રાત થી, યૂં જલ્દ ન આઇ હોતી,
અય સહર ઐર જરા દેર લગાઇ હોતી !”

પહારી—ઝીન્ઝોટી.

મેરા પ્યારા જાની ! બધ હું મયેં તોપર દિવાની.—મેરા.
આધી બધ દેહ પથ્થરકી ઐર આધીમેં જાન નહીં હય,
જીવત હું મયેં કારન તોરે, તુઝ બિન પ્રાન નહીં હય.—મેરા.
જાવો પિયા ઇસ દેસમેં કોઇ બાસેકો સ્થાન કરોરી,
હોને સવેરા આયા હય ઇત રહનેકા ગુમાં ન કરોરી.—મેરા.

મુખમ્મસ.

તાબુલમલૂક—તુઝકો ચહે ગમમેં છોરકે પાવું સુર મયેં ?
અય હૂરવશ ન ચહેતો કરંગા કુસર મયેં.
લિલાહ બસ તેરેહિ રહંગા હુજર મયેં,
નજદીક આકે પહુચા તો કયું જાવું દૂર મયેં,
છોરં તુઝે તો અબ ન તા યોમુનનુશર મયેં.

મુસદ્દસ.

બકાવલી—ગર્દિશમેં મયેં તો આકે પરી આસમાનકે,
અક્કરમેં આપ પરતે હો કયું પ્યારે જાનકે ?
હોતેહિ સુખહ હોગે મેરી તુમબિ શાનકે,
રહતે હયેં બન્દ સુખહકો દર ઇસ મકાનકે,

ખુલ જાતે હવેં યહે શબ્દો, જાવો મેરા માનકે,
ગૌહર યહે બહરે ખર્ચે લો, હો મેરે કાનકે.

[ગોશવારે દેના બકાવલીકા તાજુલમલૂકકા.]

મુખમસ.

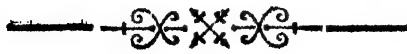
તાજુલમલૂક-તુમ ગોશવારે મુઝ પ લગી જાન વારને,
હો આંખેં મેરી કદમેં પ અપને નિસારને.
જાતા હું રોને પીટને ચૌર ચમ ઉભારને,
જાનેકા ફુકમહી દિયા તુઝ ગુલફિજારને,
સકતા નહીં રજમેં તેરી દમભિ મારને.

[તાજુલમલૂકકા બાહિર આના, ઘટેકી અવાજ.
આનેસે દરવાજેકા બંધ હો જાના.]

તહેયુર.

બાબ પહલા તમામ હુવા.

બાબ દસરા—દિખાવ પહલા.

બારા.

[અતરાવતકા મઝા સહેલિયોંકે સયર કરતી દિખાઇ દેના.]

પરજ—રાજલ.

અતરાવત—

કહતી હો જો તુમ ઇન ગુલે ગુલજારોંકો દેખો,
ગુલ દેખું મયેં કયા, તુમ મેરે રુખસારોંકો દેખો.—કહતી.
દિખલાતી હો કયા તુમ મુઝે શકલે ગુલે નર્ગિસ,
નાદાનોં મેરી ચશ્મકે બીમારોંકો દેખો.—કહતી.
ચહે સેવતી, ચહે ચમ્પા હય, વંહો સોસનો શખ્તૂ,
ઇસ નામકી સખ મેરી પરસ્તારોંકો દેખો.—કહતી.

મુખમ્મસાત.

ચપલા—ફૂલ જો દિખલાને હમ લે આયે થે તુમકો જનાબ !
થા દશારા ઉસમેં યહી, ખૂબ સમઝી લા જવાબ.
સયકરોં શહજાદે તુમપર દેતે હયેં જો બે દિખાબ,
એકકો તો વસ્લસે અપને કરો તુમ કામયાબ ?
કયું જવાનીકે બલા દિન અપને કરતી હો ખરાબ ?

અતરાવત—મેરે વાલિદને દિયા શાદીકા મુઝકો ઇજ્જતયાર,
ચાહે જિસ્સે બ્યાહ કરકે આજ ઉસ પ દૂં નિસાર,
પર નહીં આતા નજર હય મુઝકો કોઇ ગુલઝિજર,
બુલબુલે દિલકો મેરે દિખલાઇ સખ દેતે હયેં ખાર,
જિસકો દિલ ચાહે નહીં, વંહો કયસે હો દિલકા ફરાર ?

નિરમલા—છોર કર યક શહજાદા હાય ! અપના તાજે તાજત,
તેરી ઉલજતમેં બના શહજાદી જોગી એક લખત.
રોશતા સર આસતાંસે હય અતુરબુધ નેકખખત,

અતરાવત—ઉસકો બુલવા લે, કંઈ મયેં તા ઉસે તાકીદ સખત.

નિરમલા—નાઉમ્મેદ ઉસકો તુ ચૂંલિ તો ન ગુલઅન્દામ કર,

અતરાવત—જો ઉસે લે આ, જો મયેં કહતી હું બસ વંહો કામ કર.

[જના નિરમલાકા ઔર અતુરબુધકો લે આના.]

કાફી—રાજલ.

અતુરબુધ—કરકે બેસ જોગીકા, તેરી રાહમેં આયા,
તેરે પ્યારો ઉલટતને લાખોં રંજ દિખલાયા.—કરકે.
ઢહેરા હૂરકા પાયા, મુખરા નૂરકા પાયા,
તેરે હૂસ્ના ખૂખીસે, મહેરો માહ શરમાયા.—કરકે.
મિલ તૂ છોર તરસાના, અખતક બહુત તરસાયા,
મેરી જાન! પુરકતસે મયેં હું સખત ધબરાયા ?—કરકે.

માંડ—હુમરી.

અતરાવત—જરા મુંહકો સમ્માલો । દુઃખ હો, જાવો, મત બકો ।
અતુરબુધ—જરા રહમ ન છોરો મેરી જાં । જુદમ મત કરો.—જરા.
અતરાવત—આશિક હો કિસકે બતાવો અય સુરત હરામ,
અયસે ઇશિકકો હય મેરા હૂરસે સલામ.—જરા.
અતુરબુધ—આશિક હું જાની તુમારા મયેંતો લા કલામ,
તેરી ગલી છોર મુઝે ખુદ્દ હય હરામ.—જરા.
અતરાવત—ગયે હો અપની શકલ પ અલાહરે કયા પૂલ ।
મુંહતો જરા દેખો મેરે તલવેકા હય ધૂલ.—જરા.
અતુરબુધ—જોગ લિયા, સોગ કિયા, તેરે લિયે માન ।
યાતો મિલે તૂ મુઝે, યા જાય મેરી જાન.—જરા.
અતરાવત—કયદ કરો, હૂંગી મયેં ગર લોગે ન તુમ રાહ,
અતુરબુધ—કયદ કરો ખાનયે દિલમેં મુઝે અય માહ.—જરા.

મુખમમસ.

અતરાવત—સૌદાઘ હોકે હૂ બ હૂ બસ તૂ ફિરા કરે,
ઓર સૂ બ સૂ તૂ નામકી મેરે સદા કરે ?
બેશર્મ પર તેરેસ કોષ રહમ કયા કરે,
રુસવા મુઝે જહાનમેં જો જા બ જા કરે,
જહદીસે માત આયે ઉસે બસ ખુદા કરે !

કાલિંગરા—લહરા.

અતુરબુધ—

કયૂં જ આશિક જો મરજતે, તુમપર જ દેને કૌન આતે ?—કયૂં જ.
કિસકે તુમ દિલબર કહલાતે ? કિસપર તુમ ધતના ધતરાતે ?
કિસકો અપના શયદા કરતે ? આશિક કયસે પયદા કરતે ?
કિસપર નાજો નખરા કરતે ? કિસે ઉઢટા શિકવા કરતે ?

નાજ કિસે દિખલાને જાતે ? ઔર કિસે તરસાને જાતે ?
 પ્યાર કહાં પાતે ? કયૂંજી ? યાર કહાં પાતે ?—કયૂંજી.
 આશિકસેહી મઅશક્કોને દુનિયામેં હય ચાહત પાઈ,
 ખુલખુલસેહી ફૂલોને હય ગુલખરોંમેં રંગત પાઈ,
 મહફિલમેં ફાનુસોંનેબી પરવાનોંસે જીનત પાઈ,
 જી દે ગલા ભોંરેને જખ કલિયોંમેં હય લજજત પાઈ.
 હમસે જખ તુમકો હય જીનત, તુમકો હય હમસે કયૂં ગયરત ?
 રખમેં જો આશિકસે નફરત, જોખનબી ઉસકા હો ગારત !
 પ્યારસે બેખાર હો, વાહજી દિલદાર વાહ !
 યારસે ઈનકાર હો, વાહજી દિલદાર વાહ !
 દો દિનકા હય બાલા જોખન, કખ હય રહનેવાલા જોખન ?
 પાનીકા હય છાલા જોખન, કયા દેરી હય જાતે ?—કયૂંજી.

સોહેની—હુમરી.

ચતરાવત—

દૂર દૂર ઓ મુંહજેર ! કિસે અય બેહ્યા ખુરા બલા સમઝાવેં ?—દૂર.
 સદકે કરે ઓરી ચોટીપર, તુઝે મુવે કરે દરગોર.—કિસે.

અખયાત.

દરખાને દરેખાગ ! તુ જલ્દીસે ઇધર આ,
 જિન્દાનમેં લેજાકર ઇસે ક્યદ તુ કર આ.

[દરખાનકા આના, ચતરાવતકા જાના, ચતુરખુધકા
 અફસોસ કરના.]

ચતુરખુધ—ઇશ્કમેં જિસકે ઇજતિરાખી હય,
 ઉસકો યૂં હમસે પેચોતાખી હય !
 સાફ કહના તો બે હિજાખી હય,
 ચાહનેવાલેકી ખરાખી હય !

[દરખાનકા ચતુરખુધકા સાથ લેજાનેકો ઇશારા
 કરના ઔર જાના. નિરમલા ઔર ચપલાકા
 છિપ છિપ કર આના ઔર ચતુરખુધકે
 હાલપર રહમ ખાના.]

અખયાત.

નિરમલા—અય ચપલા ! અખ ખરાખ ચતુરખુધકા હાલ હય !
 પકા હય ઇશ્કમેં બહ, મગર પાયમાલ હય !

દો ફૂલ દેખ લાઇ હું જોગીકે પાસસે,
આગાહ તુઝકો કરતિ હું ઇનકે ખવાસસે.
ઇસ જઈકો જો સુધ લે, વહ પ્યાર ઉસે કરે,
આ જાય પહલે જો કોઈ આંખોંકે સામને.
ઇસ સુખીકો જો સુધે તો ઉલટત વહ છોરહે,
જિસપર ફિદા હો, ઉસકી મહબ્બત વહ છોરહે.

ચપલા—આયે ગધા જો પહલે ?

નિરમલા—ઉસેલી કરે વહ પ્યાર,

ચપલા—કયા ખૂબ જળતો ફૂલ હય ચકતાયે રોજગાર !

નિરમલા—તુ રખ ઇસે મયે લાને ચતુરખુશકો જાતિ હું. [ફૂલ દેના]
શહજાદીકો રહ ફૂલ ફિર આકર સુધાતિ હું.

[નિરમલાકા જાના, ચપલાકા ચતરાવતકો આતી
હુવી દેખકર ફૂલકો છિપાના, ચતરાવતકા દેખલેના.]

ચતરાવત—કયા હય દિખા મુઝેલિ, ઇસે કયું છિપાતિ હય ?

ચપલા—કુચ્છળી નહીં.

ચતરાવત—તું ખાતમે હમકો ઉરાતિ હય !

[ચતરાવતકા ફૂલ છીન લેના, ચપલાકા ધમ્પરાકર
નિરમલાકો કહને જાના.]

સુન સુન, કહાં તુ જાતિ હય ? ચપલા ઇધરતો આ,

[ફૂલ સુધકર ચતરાવતકા ખુશકો ભૂલ જાના.]

કયસી મહક હય ઇસકી, મુઝે ચડ ગયા નશા !

[ચતરાવતકા જાના, સંધસકા આના.]

સંધસ—ખુદા જાને તાબુલમલક કહાં ગયા હોગા ! ઉસકી ફિકમે
મયેને અપને ઘોરેકીલી ખખર નહીં લી.

Bric-a-Brac-Polka—air.

અહહા ! ઘોરા મેરા ચલતા કયસા ઝમઝમ થમથમકે,

ધીમી, તુર્કી, સરપટ, દુલકી, ચમચમ બિજલીસા ચમકે.

હાંકું ઘોરા, જરકે કોરા—હો—હો—હો.

જન ઉતારે તો ચુમકારે.—હો—હો—હો.

નહીં કોઈ મુઝસા ઘોરેવાલા, ઝકા હું તો મુંહ કાલા,

ટિકટિક કરકે ઘોરેવાલા, લે અપના ખુરપી જાલા.

ચલો ચલો તુમ, હટો હટો તુમ, બચો બચો તુમ.—અહહા !

[ચતરાવતકા આના ઔર ઘોરેવાલેકો દેખકર
ફૂલકે અસરસે ફરેકતા હોના.]

છોર બાગડોરકો ભાગે હમબિ સનસન,
 દિનદિનાકે જખ વહ ઘોરા દૌરે ફનફન,
 ચામકે લગામ કબી ખરા હું બનઠન,
 જોરસે કમરમે બાંધ પયરહન.—અહહા !
 [ચતરાવત પૂલકો ફવ્વારેપર રખતી હય.]

અખયાત.

ચતરાવત—કયા મીઠા મીઠા ગાના પરીજાદ હય તેરા !

કુરબાન તેરી ચાંદસી સૂરતકી ફિર તુ ગા.

સઘસ—(ખૂદસે) સૂરતકો મેરી ચાંદસી કરતી બયાન હય,
 અચ્છી સમઝ હય ઇસકી, મેરી કુદદાન હય.

(ચતરાવતકો) કયા ગાવું બારબાર, ગવેયા નહીં હું મયું,

ઇનઆમ લેતે કુચ્છ યહાં આયા નહીં હું મયું.

ગાવું અગર જિયાદા તો હોવે ગલા ખરાબ,

ચતરાવત—તુઝ અયસે હુસ્નવાલેકી હોવે બજા ખરાબ.

[સઘસ અકરકે ચલતા હય.]

મુખમ્મસ.

અચ્છા. ખદા ન હો, મેરે જની ! ન ગાવ તુમ,

લેકિન ઉધર ન જવ, મેરે પાસ આવ તુમ.

નાજુક બદનકો અપને હવાસે બચાવ તુમ,

લગ જયગી નજર, ન કહીં હાય ! જવ તુમ.

મુખરા મેરા હય ગોરા, હસીનોમે નામ હય,

કહને હયું મેરે રુખકો કે માહે તમામ હય.

પીલૂ—કુમરી.

“મન મોહન તોરે નયનાં અજબ રસીલે,
 દેખત જિયામે બસીલે—મન.

પ્યાર કરનકો મોરા જ્યા ચાહે,

દેખ મેહરબાં જિયા ધબરાયે,

સોહની સૂરત, મોહની મૂરત, મનમે મોરે બસી,

તન બસી, મન બસી,

પ્રાન પિયારે, નયનાંસે નયનાં રસીલે,

ચટકીલે, મટકીલે, નોકાલે તોરે”—નયનાં.

તિલંગ—કુમરી.

સઘસ—નાર ગોરી ગોરી હોતી હય કિસ કામકી,

નાહીં પુછું જો પાવું મયું બે દામકી.—નાર.

ગોરે તનકા આદમી હય બસ હલ્દીકા રંગ,

સરસ સલોના હય વહી કે જિસકા કાલા અંગ,
નાર ગોરી તો દુનિયામેં હય નામકી.—નાર.
પીલા પીલા મુંહ બને જો એક દિન આવે તાપ,
ગોરી સૂરત આપકી ધર રખિયે અપને આપ,
મુઝે દરકાર હય તો સિયહ કામકી.—નાર.

અથવા.

અતરાવત—મરતે હૈયેં મુઝ પ લાખ, મેરા દૈર કમ નહીં,
મેરેસા તુઝકો ચાર મિલેગા સનમ નહીં.

Row the Keel—air.

સઘસિ—તૂ નાજની મહજબીં યા હસીં હય,
કૌન પુશતુમા દિલરુખા યહાં નહીં હય !—તૂ.
મયેં બેહા સઘસિ હું રઘસિબી મેરેસા,
આજ કલ જહાંનમેં કોઈ નહીં કહીં હય.—તૂ.

જીલા—હુમરી.

અતરાવત—તુને જાહ હય મેરે પર ડાલા, મેરી જાન !
મુઝે માર નજરકા બાલા.—તૂને.
ગરવા લગાવું, સદકે મયેં જાનું,
આ અય બાંકે નયનોવાલા.—તૂને.

અથવા.

સઘસિ—કમસિન હું મયેં, ઉઠાવગી તુમ નાજકો મેરે ?
અતરાવત—તૂ સાથ રહકે દેખ લે અંદાજકો મેરે.
આતી અગર હો નીંદ તો પ્યારે મહલમેં ચલ,
સઘસિ—કયા અયન હો મહલમેં, મેરે અસ્તાખલમેં ચલ.
અતરાવત—જયસા મયેં ચાહતીયિ મુઝે મિલ ગયા તુ યાર !
બનહનકે અખ મહલસે મેરે જલ્દ આ તુ યાર !
હાજિર હય કોઈ ? [પુકારતી હય, એક દરબાન આતા હય.]

દરબાન—જી.

અતરાવત—ધન્હે જલ્દી સજકે લા,
પ્યારા મેરા હય, તૂ ઇસે દુલ્હા બનાકે લા.

Hoop-de-dooden-doo—air.

સઘસિ—ખાના પાની લાના જાની, તુઝકો ગર મન્જૂર હો,
ચાહું તુઝકો, ખ્યાહું તુઝકો, વરના ચહાંસે દૂર હો.—ખાના.
રોજ દેના તૂ ઝાંર, પીસેલી ચક્કી તૂ,
ઔર ઘાસ લાયે થોરે થોરેકીબી તૂ.—ખાના.

અખયાત.

ચતરાવત—માનુંગિ હુકમ, આપ જરા ગમ ન ખાધયે,
અખ સાથ ઇસકે જાકે જરા સજકે આધયે.

સઈસ—(ખુદસે) વાહવા નસીબ આજ તો બેદાર હો ગયા,
યૂસુફસેબી સિવા મેરા ખાજાર હો ગયા.

[સઈસ જાતા હય, નિરમલા; ચપલા છિપ
છિપકે ચતરાવતકો દેખને આતી હય.]

ચતરાવત—ચુન રખખૂં થોરા ફૂલ મયે ઉસ ચારકે લિયે,
[ચતરાવત ફૂલ ચુબેકે લિયે અન્દર જાતી હય,
નિરમલા બ સખખ ફૂલ દેનેકે ચપલાકો
મલામત કરતી હય.]

નિરમલા—યહે કામ તુને કયા કિયા બે કારકે લિયે ?
બેજ હય યક સઈસકો સિંગારકે લિયે,
મન્ગુર કર લિયા ઉસે દિલદારકે લિયે.

ચપલા—શહજાદીને વહો ફૂલ લિયા છીન મુઝસે જખ,
ભાગી હુઈ મયે કહને ગઈ તેરે પાસ તખ.
જહ્દીસે સુખે ફૂલ સુધા નિરમલા તુ અખ,
હો જાયગા નહીતો ખુદાકી કસમ, ગજખ !

[ચતરાવત આતી હય, નિરમલા સુખે ફૂલ દેતી હય.]

નિરમલા—કયા ફૂલ હય ! મહકકો જરા ઇસકિ સુધિયે,
[નિરમલા, ચતરાવતકો ફૂલ દેતી હય.]

ચતરાવત—મઅશૂકે ગુલખદનકો બે મેરે તુ દેખ લે,
ગુલ આય, રશક આય, તુઝે પેચોતાખ હો.

નિરમલા—વહો આપકો મુખારક અય આલી જતાખ હો.
લેકિન યહે ફૂલ સુધિયે,

[ફૂલ સુધનેકી અસરસે સઈસકો ભૂલ જાતી હય,
આર ઉસકે મુખાલફ ખાતે કરતી હય.]

ચતરાવત—સુનતો અય નિરમલા,

દેખા હય મયેને ખવાખ અજખ આજ કયા ખુરા !

મયે ખ્યાર કરતી ખવાખમેં થી યક સઈસકો !

નિરમલા—તૌખાહ ! જિસને ખાક ન સમજા રઈસકો ?

ચતરાવત—મયે કયા કહ અજખ હય !

નિરમલા—બસ અખ દૂર ગમ કરો,
ઇસ ખાતકા ન જિઠ કરો, ફિક કમ કરો.

પહારી—હુમરી.

ચયન કહાં ચિત હવસ દિયેસે.—ચયન.

ચંચલ મનકો શાંત રખે જો,

સુખ પાવે સનતોખ કિયેસે.—ચયન.

[સંધિસ અન્ધે લિખાસ પહનકે અપની ધુનમે આતા હય.]

પહારી—હુમરી.

સંધિસ—

ચલ ઘોરે અસવારરે, ચલ ઘોરે અસવાર.—ચલ.

ટિકટિક ટિકટિક હાકું ઘેરા, સટસટ કોરા મારરે.—ચલ.

નાન, કવાજાઝૈર બાજી જિસપર ખેવરા ખોતલ ચારરે.—ચલ.

(ચતરાવતકો) બલબલ જા તૂ, ચાર બના તૂ, દેખ મેરા સિન્ગારરે.—ચલ.

[ચતરાવત સંધિસકો અહમક સમઝકર ગુસ્સે હોતી હય.]

અમયાત.

ચતરાવત—તુ કૌન ખે અદમ હય, ચલા આયા ક્યું વહાં ?

સંધિસ—આશિક હમારી હોકે નહીં ચહે કરો બયાં !

મઅશક મયે હું, નાજ કં મયે તો હય બજા,

તુમકો કરકમા નાજસે ખતલાવો કામ કયા ?

ચતરાવત—કમજાજત, કયા દિવાના તૂ હય, બક રહા હય કયા ?

ઉલૂકી તરફ મેરી તરફ તક રહા હય કયા ?

સંધિસ—હાં ! અન્ધા ! ચાદ રખો ! ચલા જાવુંગા અબી !

મર જાવગી તો ફિર ન વહાં આવુંગા કબી !

ચતરાવત—ચલ ચલ ! તુ અપના મૂંહ તો જરા દેખ બેહયા !

મઅશક બન્ને આયા હય ? ઉલૂકી હમ ! ગધા !

The flowers that bloom—air.

સંધિસ—ક્યું જાતીયિ મુઝપર ફરમાન બલબલ ?

ક્યું દેતીયિ પહલે તુમ જાન ?

અબ કહતી હો કિસ મુંહસે તુમ ચલ ચલ !

પચતાવોગી હાથ અપના બસ મલ મલ !

મયે જાવુંગા ગર અય નાદાન ! મયે જાવુંગા ગર અય નાદાન !

કબ મેરેસા દિલબર પાવોગી દિલદાર,

મયે જયસા હું અયસા હય મિલના દુશવાર !

બહલ ન જા, ઇધર તો આ, સમ્માલ સમ્માલ જરા.—ક્યું.

અખ્યાત.

ચતરાવત—દીવાના હય તૂ કોઈ, મુઝે અખ યકીં હુવા,

[ચતરાવત દરબાનકો પુકારતી હય, બહો આતા હય.]

દરબાન ! દૂર કરદે ઇસે, દેર મત લગા,

કર દૂર બે-શગીરકો, પોશાક છીન લે,

દરબાન—જો હુકમ હો ગુલામ બહો પૂરા અબી કરે.

[ચતરાવત જાતી હય, સઘસ અફસોસ કરતા હય.]

સઘસ—મઅશુક બનકે કૌનસી મયેને કુસૂર કી,

કયા તામ અખ બહો બૂઝ ગઈ મેરે નૂરકી !

[દરબાનો સઘસ જાતે હય.]

બાબ દૂસરા—દિબાવ દૂસરા.

બારા.

[તાબુલમલૂક ગોશવારેકો ખ્યાર કરતે હુવે આતા હય.]

ભયરવી—મુસ્તજાદ.

તાબુલમલૂક—

કયૂં ચૂમકે આંખોં પ તુમહેં રખખૂં ન હરમાર, અય ગૌહરે શહવાર ?

રખતાયા તુમહેં કાનોમેં કૌન અપને તરહદાર, અય ગૌહરે શહવાર ?—કયૂં.

રુખસારોં પ ઉસ મલકે ચમકતે અગર તુમ, કલાલાતેયે અન્જુમ,

કયૂં હલકા બગોશીસે કિયા ઉસકે અગ ઇન્કાર, અય ગૌહરે શહવાર ?—કયૂં.

સંગરેજે નજર આને હો, રહે તાબ ધટી હય, બહો આખ ધટી હય.

રખશન્ગીસે કાનોમેં યે ઉસકે નમૂનાર, અય ગૌહરે શહવાર.—કયૂં.

[સઘસ આતા હય આર તાબુલમલૂકકો ખેચયન દેખકર દિલાસા દેતા હય.]

અખ્યાત.

સઘસ—અરે કયા હુવા ! તલમલાતે હો કયૂં ?

બસે ચંગે જુકો જલાતે હો કયૂં ?

નવ આનેકા હો યા દસ આનેકા માલ,

લિયે ફિરતે હો ઇસકો આંખોંમેં ઝલ ?

હજારોં હય હમનેભિ કી આશકી,
 તુમારી હય લેકિન નઈ આશકી !
 તાબુલમલૂક—મહબ્બત ભલા તૂ પિછાનેગા કયા ?
 મળા બન્દર અદ્રકકા જાનેગા કયા ?
 યહે જોવર હય મઅશકકે કાનકા,
 સમઝતા હું તઅવીજ ઇસે જાનકા.
 કહીં જવાબમેં તુને દેખા હય ઇશક ?

સઈસ—અજી અચ્છે અચ્છોંકો મેરા હય ઇશક !
 અબી ચેક રાની ફિદા હો ગઈ,
 મેરે ઇશકમેં મુખ્તિલા હો ગઈ.
 બલાયેં લગી લેને બહો પ્યાર કર,
 ચલા આયા મયેં લાત ઉસે મારકર.

તાબુલમલૂક—કહાં હય ભલા, કૌન હય બહો હસીં ?

સઈસ—તુમ આશિક ન હો જાવ ઉસપર કહીં !

તાબુલમલૂક—મેરી જુતીબી આશિક ન હો.

સઈસ—અજી બસ ચુપબી રહો !

તાબુલમલૂક—બતાવો બહો કૌન હય ભલા ?

સઈસ—(અકરકે) કોઈ હય, આપકો કયા ? હં હં ! આપને સમઝા
 યા, હમીંપર સખ મરતી હયેં ! અજી હુજૂર ! ઇસ ગુલામકોબી સયકરોં
 પ્યાર કરતી હય, હાં !

તાબુલમલૂક—સુના કુછ ઉસકા દાલ, કયસા હય ઉસકા જમાલ ?

સઈસ—ચાવલસે દાંત, પકૌરેસી નાક. હોંઠ લાલ લાલ, બતાશેસા
 ગાલ. ગાલપર ખાલ, જયસી મૂંગડી દાલ. ચોટીકે બાલ, ઘોરેકી
 અયાલ. અખર ખમદાર, જયસે ઘોરેકી નાલ.

તાબુલમલૂક—તુઝે મુખારક ! બહો તુઝે મુખારક !

[તાબુલમલૂક ગોશવારેકો પ્યારસે દેખતા હય, કોતવાલ
 મઅ સિપાહીકે આતા હય ઔર ગોશવારેકો દેખકર
 શકસે તાબુલમલૂકસે દરિયાફત કરતા હય.]

બરહુન્સ—મસનવી.

કોતવાલ—ચમકતે હયેં કયા યહે સિતારે અરે !

તુ દે હાથમેં તો હમારે અરે !—ચમકતે.

મહલકા હય શહજાદીકે ચોર તૂ,

ઉસીકે હયેં યહે ગોશવારે અરે !—ચમકતે.

મજકુર તર્જ.

તાબુલમલૂક—મુસાદિર હું મુઝકો સતાતે હો કયું?
 ગુમાં ચોરીકા મુઝ પ લાતે હો કયું?
 ફસમ ખાતા હું કે ચ્હ હય મેરિ મિલક,
 અબસ મિલક અપની જતાતે હો કયું?

સઈસ—(ખુદસે) “તોકો ન મોકો ચૂલ્હેમેં ઝોકો,” બ્હો કહાવત હુઈ!
 મુસદ્દસાત.

કોતવાલ—અય ચોર! કુચ્છ સમઝકે જરા કર તુ ફીલોકાલ,
 ઇન હીરોંકાભી દેખ, તૂ અપનાભિ દેખ હાલ!
 કપરા નહીં લંગોટકા ઔર ઓડે કાઈ શાલ,
 ચોરીકા કયું ન સમઝે ફિર હરએક ઇસકો માલ?
 બસ ઇસ મસલસા હાલ હય તુઝ બે-શગીરકા,
 “સરત તો હય ચુરેલસી, સિન્ગાર હૂરકા.”

તાબુલમલૂક—બસ અબ જખાંદરાજ ન હો, રોક લે જખાન!
 હવેં તેરે શહસે, ઘરકે કઈ મેરે પાસખાન.
 જહિરમેં હું ફકીર, પ ખાતિનમેં હય બ્હો શાન,
 જગકે સલાતીં ચૂમતે હવેં આકે આસ્તાન.
 જો મેરે ઘરકી ખાંદિયાં સિન્ગાર કરતી હવેં,
 હુરેભિ ઉનકો દેખકે શર્મિન્દા મરતી હવેં.

કોતવાલ—બેશક ન કયું બલા હો તેરા અયસા કરોંફર!
 તેરે લિખાસસેહિ ય્હે સખ આતા હય નજર.
 રાજ હમારા દેખે જો દોનોં તેરે ગુહર,
 ઇન્આમ દેગા રહનેકો એક તુઝકો ખરા ધર.
 (સિપાહીકો) હયા કિયા હય શહકો ઇસ આલી મુકામને,
 ઇસકો સિપાહિ લે ચલો રાજકે સામને.

[કોતવાલ જાને ચાહતા હય, સઈસ ઉસે રોકતા હય.]

લોપાલી—હુમરી.

સઈસ—બસ બસ બસ બસ બોલો ન,
 ન બોલો, ન બોલો, ન બોલો, બડખડકે.—બસ.
 જા જા ચલા જા, જા, બાગ યહાંસે જા,
 વાહ! ખરા તૂ આયા ચડકે.—બસ.
 ખયત.

કોતવાલ—અરે ચોર મુંહજોર! બકતા હય કયા?
 તહીં ચોર તો કોન હય તૂ, ખતા?

ધંત્રેશ્વ તર્જ.

સઘસિ—ચોર હું મયં, ન મોર હું મયં, છિછોર હું મયં, ન હારા.

જનસે, માલસે, હાજિર હયં દેવ જિન.—ચોર.

યાર હમારે હયં, ચહે સખ યાર હમારે,

અભિ મયં ચાહું તો પૂંક હું તુમ સખકો,

ચલ નિકલ ! ચલ નિકલ ! ચલ, ચલ, ચલ !

[સઘસિકે દુકારનેસે કોતવાલ ખાફા હોતા હય.]

ખયત.

કોતવાલ—(ગુસ્સેસે) સિપાહી, ચલો લેકે દોનોકો જુદ.

ચહ હયં ચોર, ખાત ઇનકિ હય ખે વજુદ.

[સખ જાતે હયં.]

ખાખ દૂસરા—દિખાવ તીસરા.

ખારા.

[ચતરાવત અપને તલખગારકે ન મિલનેસે
દાસીયોંકે પાસ અફસોસ કરતી હય.]

બેહાગ—હુમરી.

ચતરાવત—

જોખના અકારત જાય, મોરી ગુધયાં,

નહીં કોઈ સાથ હય છયલ સ્યામ.—જોખન.

કયા ચંદા ખિન રયન સોહે, કયા પૂલોં ખિન હાર,

કયા મોતી ખિન જવહરી, કયા સાજન ખિન નાર.—જોખન.

પૂલા ગુલશન ફૂલસે હય, ખયઠેં ઉસમેં કાગ,

ખુલખુલ ખિન ગુલજારમેં લગે ચમનકો આગ!—જોખન.

કાફી—હુમરી.

૨ સાહેલી—વારી ખાનો, પ્યારી ખાનો, નહો બેકલ માનો માનો,

ચહે જારી, બેજારી અય પ્યારી હમારી,

ધખરાવો ન ઇતના ન ખોવો ફગાર,

હોગા તુમ્હેં ખાનો પિયાકા વિસાલ,

ન ધટાવો ખડાવો, બહલાવો જિયા.—વારી.

દેસ—કહરવા.

ચતરા—મળા જીનેકા આપગા,

દિલબરસે જળ દિલ મિલ જાયગા—મળ.

મયે વસલતકા જામ, પિયે પાયે આરામ,

ગુન્યા મતજબકા ખિલ જાયગા.—મળ.

જો હય મેરા ગુનકામ; જો હય નાજુક અંદામ,

ઉસકે ગેસુમે દિલ જાયગા—મળ.

સતમ હોગા જો રામ, નિકલ જાયેગા કામ,

જાગમે દિલ અપના સિત જાયગા—મળ.

રહે તાજિબ મતલબ; સદા હિજમિલ કે ખૂબ,

પ્યારા જો હમસે હિલ જાયગા.—મળ

[કોતવાલ, તાજુલમલૂક ઓર સઘસિકો
લાતા હય.]

પીલૂ--લાવની.

કોતવાલ—

દેખો અય શહજાદી જરા યહે કિસકે હયે અલમાસ,

કહતા હય યહે ભિખારી કે મેરી મિલક હય બે વસવાસ.—દેખો.

દેખકર ઇસકે હાથમે હીરે હયરાં હુવા મયે જળ,

ઇસકો પકરકર રાખજીકે પહેંચા હું નજદિક તબ.

ચતરાવતકે શાયદ હોં, યહે કહને લગે શહ ખાસ,

કહતા હય યહે ભિખારી કે મેરી મીલક હય બે વસવાસ.—દેખો.

મજકુર તર્જ.

સઘસિ--(કોતવાલકો)લાયે જિસકે પાસ હમેં તુમ, હમ ઉસકે મઅશકૂ !

આપી અપને મુંહપર તુમને દાગી હય બંદકૂ.

કહતા થા મયે વહાં, મેરે મુંહ લગો ન તુમ બે દમ,

ટાંગ તુમારી આકે ઉલટી પરાં ગલેમેં અબ.

આપી બંદ હુવે, ખોલા થા મેરે લિયે સંદકૂ.—આપી.

અબયાત.

કોતવાલ—ચુપ અય દીવાને ! અગર ખોલા તો મયે તોરંગા સર !
તાજુલમલૂક—દેખ, કયા હોતા હય, તૂ ખામોશ રહ ! બકબક ન કર !

[ચતરાવત, તાજુલમલૂકકો દેખકર ફરેફતા હોતી હય.]

ચતરાવત—ગજબ રહેરા સિતમ મુખર ! અજબ આંખેં હયેં મતવાત્રી !

બનાનેવાલેને સુરત તો બસ સાંચેમેં યહે દાલી !

મુસફ્ફસ.

તાબુલમલૂક-કિસીકી શયકો અપની સમજો, યહે હય મુન્સરી કયસી ?
કહીં યહે જુદમભી હોગા, વહાં બેદાદિ હય જયસી !
યહે મેરી મિલક લી જયસી, વહ વાપસ દો મુઝે વયસી,
જખરદસ્તી જો લેની હો, તો લો, દુનિયાહિ હય અયસી !
હય ઇસકા માલ ઉસકે હાથ, ઉસકા માલ ઇસકે હાથ,
મરેંગે ચારોભી આખિર, રહેગા પ્રેર કિસકે હાથ ?

અખયાત.

ચતરાવત—નહીં દૂંગી તુઝે હરગિજ, ખજના દેખું મયે મેરા,
તુ માલિક ઇન ગુહરકા હો, નહીં અયસા હય મુંહ તોરા.
તાબુલમલૂક—હય મેરા તૌર કયસાહી, તુમહેં કયા કામ અય બાનો !
તુમારા માલ હય યહે, યા કે મેરા, ઇતના પહચાનો.

ચતરાવત—જવાહિરખાના અપના દેખકર દૂંગી જવાબ ઇસકા.
યહે મેરે હયે કે તેરે હયે, કરેંગે કલ હિસાબ ઇસકા.

સઈસ—મેરા ન તોરા, બાવાકા ન ખાલૂકા, યહે માલ મિયાં
લાલૂકા, વહે મસલ હુઈ.

અખયાત.

કોતવાલ—અગર હો હુકમ તો ઇસ ચોરકો રખખું મયે ઇસ જખર,
જો ચખત ચોર યહે હો તો ઇસે દુંડે કહાં જાકર ?

ચતરાવત—તુ અપને કામ પર જા, યહે હય મુજરિમ બેશુમાં મેરા,
નિગહબાની કરેગા ઇસકી અચ્છી બાગબાં મેરા.

કોતવાલ—(સઈસકો બતાકર) ઇસે લે જાવું મયે ?

ચતરાવત—લે જા,

સઈસ—નહીં હરગિજ મયે જાનેકા !

તાબુલમલૂક—યહે મેરે સાથ હય, મતલબ હય કયા ઇસકે હટાનેકા ?

[ચતરાવત, કોતવાલકો જાનેકા ઇશારા કરતી હય,
કોતવાલ મચ્છ સિપાહીકે જાતા હય, સઈસ
પ્રુશ હોતા હય, ચતરાવત તાબુલમલૂકકો
મનાતી હય.]

ચતરાવત—રખૂંગી ખયર ! ખાતિરસે તુમારી ઇસ દિવાનેકો,
તુમારે વાસ્તે હાજિર હું સબકા નાજ હાનેકો.
ન જખરાવો, જસ અબ ઇસ મુલકકો અપના વતન સમજો,
હમારે બાગકો જસ આપ અપનાહી ચમન સમજો.

તાળુલમલૂક-રખો હીરે પ શખરો છોર દો હમકો ખુદારા તુમ.
 ઉઠા લો રાત જરફી કુચકા હમસે દખરા તુમ.
 વહાંપર સુખહકે હોતેહિ હમ આ જાયેંગે ખાન,
 મુકદ્દરમેં જો હોગા, માલ અપના પાયેંગે ખાન.
 સખખ રહે હય કે ચક બેકસ હય મેરી ઇન્તેજારીમેં,
 મેરી ખાતિર રહેગા રાતભર વ્હો આલો ! જરીમેં.

ચતરાવત—બહુત અચ્છી તકલુકસે જયે મયેં દેતિ હું ઉસકો,
 મેરે નૌકરકો બિજવાકર મયેં ખુલવા લેતિ હું ઉસકો.

તાળુલમલૂક-વહ હય પરદાનશી, જિનહાર બાહર આ નહીં સકતા,
 સિવા મેરે કોઈ ઉસકે મુકાબિલ જ નહીં સકતા.

ચતરાવત—હુવા મઅલૂમ ઇસ્સેતો વહ મઅશૂકા તુમારી હય,
 જો બાહર પરદેસે હોનેકી ખાતિર અયસી આરી હય.

કૌસિયા--ગજલ,

તાળુલમલૂક-કૌન બે પરદા ઉસે દેખ જલા સકતા હય ?

એક જલ્લેસે જો આલમકો જલા સકતા હય.—કૌન.

ઇશક વ્હો શોઅત્રા હય ઉસકા કે જો આહન દિલકો;

શમ્એ મોમીકી તરફ પલમેં ગલા સકતા હય.—કૌન.

દેખનેવાલોંકો દિખલાઈ વ્હો દેતા હય મગર,

ઉસકે જલવેકી કોઈ તાબ ન લા સકતા હય.—કૌન.

પહારી--હુમરી.

ચતરાવત—કોઈબી દિલરુખા હોગા, મેરે જયસા તો ક્યા હોગા ?-કોઈબી.

હસીં હોગા, બલા હોગા, પ હમસે ક્યા સિવા હોગા ?-કોઈબી.

કરો શાદી મેરી અપની, દુલ્હન મયેં, તૂ દુલ્હા હોગા.-કોઈબી.

અખયાત.

તાળુલમલૂક-શાદીકી હય હવસ, ન મેરે દિલકો બાય અયશ,

જિરસે કે દિલ લગા, નહીં ઉસકે સિવાય અયશ.

ચતરાવત—દિલમેંહિ અપને રખ્યો જો અરમાને દિલલગી,

તો ક્યા નહીં હયેં હમ અજી શાયંને દિલલગી ?

તાળુલમલૂક-દિલ એક ઔર લેં ઉસે દો ચાર કિસ તરફ ?

દુકરે હોં ઉસકે કહિયે ખુશ અતવાર, કિસ તરફ ?

ચતરાવત—સાબિતહિ ઉસકો રખિયે, દુકરે ન કીજિયે,

પર લેકે વાપસ ઉરસે, હમેં આપ દીજિયે.

તાળુલમલૂક-સરકી તલખ હો ગર તો લો, દિલકા લો નામ મત,

સરમેં રખો રહે ચીજકા સૌદાયે ખામ મત.

પહાડી--હુમરી.

ચતરાવત--હટ છોરો, જાને દો, કહના માન લો,
માનો મેરે ફરમાનમાં.—હટ.
ઇસ હટસે, ખટપટસે, પરોગે ક્યદમેં !
છોરે ન મયેં, તુમ જાન લો !—હટ.

મજકુર તર્જ.

તાબુલમલૂક--તુમ મારો, યા કાટો, ચાહે જાન લો !
છોરે ન મયેં ઉસ ચારકો.—તુમ.
મત બકકો, બસ ચુપ હો, કરંગા નહીં મયેં,
પૂરા કબી અરમાનકો.—તુમ.

સઈસ--વાહજી વાહ ! જો સામને આ ગયા, વહી મન ભા ગયા ?
અરે ઇસકો તો ચાંદસી ખીખી હય, ચહે શાદી કયૂં કરે ? જો તુએ
ખ્યાહના હય તો મયેં કયા પુરા હં ?

ચતરાવત--ખખન્દાર ! ચુપ રહ !

સઈસ--મયેં ચુપ રહું, ઔર ચહે જલાપા સહું ? કબી નહીં.
ચાર આદમીકો ખુલાવ, અબી ઇન્સાફ કરાવ.

ખચત.

કહેંગે જો સખ, મયેં કરંગા વહી,
“ કહે પન્ચ બિલ્લી, તો બિલ્લી સહી.”

તાબુલમલૂક--તુ ન ચુપ રહેગા ?

સઈસ--નહીં.

તાબુલમલૂક--તો કયા કરેગા ?

ભયરવી--હુમરી.

સઈસ--આજ મયેં લરેંગા યહાં.—આજ.
આપકી ન માનું, સગે બાપકી ન માનું,
ચાર આદમી જો કહેંગે સો મયેં કરંગા યહાં.—આજ.

અખચાત.

ચતરાવત--દરખાન !

[દરખાન આતા હય.]

ચહે દીવાના હય, કહના કે સમ્બાલે,
લે જા ઇસે, કુતવાલકે કરહે તુ હવાલે.

સઈસ--ખયર ! ચલો કુતવાલકે પાસ, કુતવાલસેબી સમજ લંગા !

ખચત.

ચતરાવત--ફરમાઇયે હુજૂર ! મેરી ખાતકા જવાબ ?

તાબુલમલૂક--દેના થા જો, બહો પહલેહો મયેં દે ચુકા જવાબ.

મુખમસ.

ચતરાવત—(ગુસ્સેમે) કરતા નહીં તૂ રહમહી મુઝપર જો સિતમગર,
 હયરાવું તુઝે ચોરહી અપના તો હય બહેતર.
 શિકવેમેં મેરે કુછ ન જખાં ખોલના ડરકર !
 આયેગી બલા આરબી ઉસ્સે તેરે સરપર !
 (પોકારતી હય) દરખાન ! [દરખાન આતા હય.]

દરખાન—હું હાજિર, કહો ફરમાન તુમારા,

ચતરાવત—કુતવાલકો લે જાકે દે રહે ચોર હમારા.

[તાજુલમલૂક, ચતરાવતકો નસીહત કરતા હય.]

તાજુલમલૂક—

ખટ—ગત.

કયસા ઇન્સાફ હય ! કયસા ઇન્સાફ હય !
 તૌખા! તૌખા! અય જાનિમ ! અલાહસે ડર, મત હો ખુદસર !
 એક રોજ કમ હય આની, જરા હયા કર !
 દો રોજ હય દુનિયા, સમઝે ! બેદાદકો તૂ કયા સમઝે ?—કયસા.
 પહચાની મકારી તેરી, હુશિયારી ઐયારી તેરી,
 રહે મદુમ આજારી તેરી, કર દેગી ખુદ ખવારી તેરી !
 તૂને રહે કયા રસ્તા દેખા, હરબઈકા શેવા દેખા,
 જિસકા ચિકના રહેરા દેખા, ઉસકો ઘેરાં, તાકા, દેખા,
 સમઝે તેરા નખરા સમઝે !—કયસા.
 હમ કય હયેં ઇન્સ જાનેવાલે, તેરે દમમેં આનેવાલે,
 તુમસે સૌ બહલાનેવાલે, હમસે હયેં જક ખાનેવાલે.
 યે બહલાના, યે બહકાના, યે ગરમાના, યે બરમાના,
 ઘર ખુલવાના, ડર દિખવાના, જાલીમ ! તુઝસે મોલા સમઝે !—કયસા.
 અલાહ સમઝેગા તુઝસે, એકસકો આજાર દે અગર,
 છોરદે મુઝકો અય જાનિમ ! ગર કુછ કહના મેરા સમઝે.—કયસા.

[ચતરાવત, દરખાનકો ઉંઝલીકે ઇશારેસે તાજુલમલૂકકો
 લેજાનેકે લિયે કહતી હય, દરખાન ; તાજુલમલૂકકો
 સાથ ચલનેકા ઇશારા કરતા હય, તાજુલમલૂક
 માયુસ હોકર જાતા હય, ચતરાવત ઉસકે લિયે ગમ
 ખાતી હય.]

બેહાગ—કુમરી.

હાય ! મોહન પ્યારે ! હખમેં ન્યારે !

મુખરા દિખાય મેરા બસ કીનો પ્રાન.—હાય !

ક્યા કરું કુછ બન નહીં આવે,
સુનત ન મોરી નિપટ નદાન !—હાય.

[ચતરાવત ઉદાસ હોતી હય, નિરમલા આનકર
ઉસકો ગમગીન દેખકર હાલ પૂછતી હય.]

જલા—લાવની.

નિરમલા—ક્યા હય મોસે કહદે તોરી બતિયાં,
બર બર આયે રહી કયસી છતિયાં.—કહદે.
અહો નિસ તુ સુખમે રહે મોરી પ્યારી !
અચમ્મા મોહે હય, દુખી કયું તુ બારી !
લગો ક્યા હિયામાં તોહે ધાવ કારી !
લો બોલો જિયાકી લગતિયાં ?—કહદે.

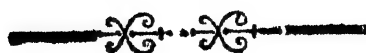
પહારી—કુમરી.

ચતરાવત—સુન પ્યારી વારી, ગઈ મારી મયે—સુન.
જો જો ચોર યહાં કોતવાલ લાયા,
ઉસપે નિસાર હુઈ વારી મયે.—સુન.
જલિમ મેરી ખાત ન માને.
મિતત હજાર કિયા, હારી મયે.—સુન.
ઉસકો મનાકે, લા તુ બુલાકે,
ચેરી હો જાવું તેરી પ્યારી મયે.—સુન.

સુસમ્મન.

નિરમલા—ઇતનીહિસી બસ ખાત પ અસ્કોંકિ ઝરો હય ?
ઇસ ઇસ્કે યહે બન્દી તો બસ પાંચ પરી હય !
મયે સમઝીથી શહજાદી બહુત દિલકિ કરી હય,
ઇસ વાસ્તેહિ ગ્યાહસે અમતકે યહે અરી હય.
મિલ ઉસ્સે અબી; જિસ્સે તેરી આંખ લરી હય,
બન્દી તેરી કયસી તેરી ખિદમતમે ખરી હય !
ઇન્સાન જહ ક્યા હય, લે અબી ખાત તુ કરલે.
આહે તો ફરિસ્તેસે મુલાકાત તુ કરલે.

[નિરમલા, ચતરાવતકો તસ્કીન દેકર લેજાતી હય.]

બાબ દૂસરા—દિખાવ ચૈયા.

કુચ્છખાના.

[કુચ્છીકે પોશાકમેં ચતુરબુધ, ચતરાકે ફિરાકમેં શિકાયત કરતા હય, ઐર સર્ધસ કુચ્છીકે પોશાકમેં ફિરતા નજર આતા હય.]

ખમાચ—લાવની.

ચતુરબુધ—નિકલા હય કાતિલ પુઠી હમારા,
અપના જી હમને તુઝપર નિસારા.—નિકલા.
કુચ્છમેં હમકો ડાલકે બયહા હય તૂ શાદ,
ગમી હમેં, શાદી તુમ્હેં સદા મુખારકબાદ !
કયૂં કે હય આલમકા તૂ પ્યારા.—અપના.
એક નજર તો આનકર દિખલાદે દીદાર,
દમ લખોંપર આયા હય, કર રહમ અય યાર!
મર જાયેં તેરા કરકે નજરા.—અપના.

અબયાત.

સર્ધસ—સચ હય મુઝેબિ પ્યાર બહો કરતીયિ પેશતર,
કયું હો ગઈ ખફા ચહે નહીં કુછ મુઝે ખબર !
સૂરતમેં અયસા મયેં તો કિસીસે ખુરા નહીં !

ચતુરબુધ—બકતા હય કયા ? ચહ બાત મુઝે તૂ સુના નહીં.
જો આંખ ઉઠાકે દેખે જરાબી ન દૂરપર,
કબ બહો મરેગી તુઝસે બલા બે શજીરપર ?

મુસદ્દસ.

સર્ધસ—મેરી કસમ હય ઐર તેરી જાનકી કસમ,
મુઝકો કસમ હય નાકકી આર કાનકી કસમ.
ખાતા હું મયેં પુલાવકી, ખિરયાનકી કસમ,
ખાતા હું અપને ઘોરેકી મયેં રાનકી કસમ,
પહલે મિલી તો અપના સમઝતીયિ મુઝકો જાન,
કયા શક હય તુમકો ? મયેં હું કિસીસે ખુરા જવાન ?

બયત.

ચતુરબુધ—(પુદસે) કયા ખૂખ ! અયસે અયસે પ બહો જાનસે મરે,
મેરેહિ યેક પ્યારસે બસ આર બહો કરે ?

[કોતવાલ, તાળુલમલૂકકો ખેરિયાં ગલે હુવે લાતે
હયે ઝોર તાળુલમલૂકકો છોર જાતે હયે, તાળુલ-
મલૂક અફસોસ કરતા હય.]

સંધિ—યહ કૌન ! તાજલમલૂક ! મેરે માલિક ! અમજા હુરા
જો ખુદને તુમકો બિજવા દિયા. મયે તુમહારી રાહ દેખ રહા થા.

Sweet Dreaming faces—air.

તાળુલમલૂક—જખ તલક કિસીકા બખત હો ન યાર,
બારામે નસીબ દાગ હો ઉસે હજાર.
દેખને ન પાયેથે અબી બહાર,
સયદ ક્યદકે હુવે ખારકે શિકાર.—જખ.
એકકા ફલકને કર દિયા બહ હાલ,
એકકા દિખાયા ક્યદકા મલાલ !
હાય ! ઝો જદાજો ! હાય ! બદ ખિસાલ !
રહમકા ન બેકસોંપર કિયા ખિયાલ.—જખ.
એક દિન હય ઉસકે બિન મુઝકો એક સાલ,
ક્યદમે ન ગત, તુ જાન લે નિકાલ.
આય ફલક જો તુ કરે લાખ પાયમાલ,
જાવું મયે બકાવલી બૂલ કયા મજાલ !—જખ.
[તાળુલમલૂકકો રંજીદા દેખકર ચતુરખુધ
હાલ દરિયાફત કરતા હય.]

તહતુલ-લફજ.

ચતુરખુધ—બને હો દર્દકી તસવીર બાઈ,
સિતમ હય ઉસ પ ફિર જાંજીર બાઈ!
તાળુલમલૂક—ચુરાયા મયેને ચતરાવતકે મોતી !
યહાં લાઈ મુઝે તફદીર બાઈ
ચતુરખુધ—અરે બહ શિનાગર તો આપ હય ચોર,
ચુરાતી હય દિલ્લે દિલગીર બાઈ.
તાળુલમલૂક—મગર કયા જુમ તુમસે હો ગયા હય ?
દિખાઈ જિસને રહે તાસીર બાઈ !
ચતુરખુધ—કિયા હય પ્યાર હમને ઉસ સનમકો,
હુઈ હમસે યહી તફસીર બાઈ ?
તાળુલમલૂક—કિયા હય પ્યારસે ક્યું આર ઉસને !
મિલી ઉલ્લી તુમહેં તઅજર બાઈ !

ચતુરબુધ—ન અખતક હાથ જુદાંકો લગાયા,
હુવા હું ક્યદિયે જાગર ભાઈ.

અખયાત.

સઈસ—હુવા દેખો મેરેસા ઇન્કાભિ હાલ,
ઇન્હેબી દિયા ખ્યાર કરકે નિકાલ.
(તાજુલમલૂકકો) બિરાદર, જો તુમપર મુસીબત પરી,
વહી હય મેરે પરભિ આફત પરી.

મુસઈસ.

તાજુલમલૂક—ગયા કબ દસ્તે દુનિયાસે કોઈ ભાગ,
મહુખતકા ડસા જિસકો નહીં નાગ ?
કહીં જાહિર, છુપી હય ચહે કહીં આગ,
નહીં અયસા કોઈ દિલ, જો હો એ લાગ.
તુ જિસકી કાકુલોંમે મુખ્તિલા હય,
દિલો-જાસે વહી મુઝપર દિલા હય.

અખયાત.

ચતુરબુધ—ન કયું ફિર ખ્યાહતા હય ઉસકે તૂ સાથ ?
કહાં મઅશૂક અયસા આયગા હાથ !

તાજુલમલૂક—મેરા મઅશૂક જો ઉસકે કંઠે પેશ,
શવદ ખુદ રક્તા મઅશૂકે તો અજખેશ.

ચતુરબુધ—તેરા મઅશૂક કયા ચાહે તુઝે હય ?

તાજુલમલૂક—હમેશા રખતા વહ દિલમેં મુઝે હય.

ચતુરબુધ—તેરી પુરકત કી ઉસને કયું ગવારા ?

તાજુલમલૂક—નહીં કુછ કહનેકા અબ મુઝકો ચારા.

ચતુરબુધ—તેરી કબ અબ યહાંસે હો રિહાઈ !

તાજુલમલૂક—સદાં કિસ તરફસે ઉસકી જુદાઈ ?

[તાજુલમલૂક ચતરાતવસે ખ્યાહ કર ઉસે સોતી હુઈ
છોર કર નિકલ જાનેકી તજવીજ સોચતા હય.]

(ખુદસે) યહી ખિહતર હય ચતરાવતસે ખ્યાહ,

બ જાહિર રોજો શબ બસ ઉસકો ચાહ.

ઉસે ફિર ખવાબમેં શબ પાકે ગાફિલ,

હું અપને ચારસે મયેં જાકે વાસિલ.

[નિરમજા એક સિપાહીકે સાથ આતી હય
ઔર સિપાહીકો ચતુરબુધકી બેરો
નિકાલનેકે વાસ્તે ઇશારા કરતી હય.]

સર્ધસ—(નિરમલાકો) મુઝકો ખુલાને આઈ હો, કયું અખ હુવા ખિયાલ?

મુઝ બિન રહા ગયા નહીં, હય વહો મેરા જમાલ!

નિરમલા—હો શાદ તૂ અય ચતુરખુધ તેરી રિહાઈ હય,

ચહે મુલકસે તૂ ચલા જા, તેરી બલાઈ હય.

ન શહજાદિકે શિકવેમેં ખોલના તુ જખાન,

વગર ન ઔર ગિરફતાર હોગા ફેર તુ જાન!

ચતુરખુધ—યહી હય સય કે ન હોગા વિસાલે યાર હમેં,

તો મર મિટેગે, નહીં હોના ઇન્તેજાર હમેં.

લો ફિરબી ફૂચયે ફાતિલમેં હમતો જાતે હયેં,

દુબારા ઔરબી ફિસમતકો આજમાતે હયેં.

[ચતુરખુધ જાતા હય, નિરમલા તાજુલમલૂકકો ગોશવારે દેતી હય.]

નિરમલા—ચહ દોનો હીરે હયેં અય મહેરબાં તુમારે લો,

ચહ શાહજાદિને દી તુમકો ગોશવારે લો.

ચહ દિલલગીસે તુમહેં ઉસને ફયદ રખ્યા હય,

તુમહીને કરકે ઉસે બલકે સયદ રખ્યા હય.

વહ મર રહી હય; ઉસે ચલકે અખ બચાવો તુમ,

ખુદાકે વાસ્તે અપને નિકહમેં લાવો તુમ.

[તાજુલમલૂક મૌકુઅ પાનેસે નિરમલાકી ખાતકો

મંજૂર રખકર જાને ચહાતા હય.]

તાજુલમલૂક—જો મરજી ઉતકી હય યહી તો હય ફૂખલ મુઝે,

કયું છોડેં અયસા જો મઅશક હો ફૂસલ મુઝે?

[નિરમલાકે સાથ તાજુલમલૂક જાને ચહાતા હય,

સર્ધસ ઉસે રોડતા હય.]

સર્ધસ—મુઝકોબિ લે ચલો અરે ચહે માજરા હય કયા?

નિરમલા—તુબી રિહાઈ પાયગા ચલ સાથ મેરે આ.

[સખ જાતે હયેં, બઅદ કઈ ખંદીવાન બાહિરમે

કામ કરકે મઅ સિપાહીકે અન્દર આતે હયેં.]

બાબ દૂસરા દિખાવ—પાંચવાં.

સંગલદિપકા મન્દિર.

[તાજુલમલૂકકે ઇન્તેજારમેં બકાવલી આહો જારી કરતી હય.]

શેઝર.

બકાવલી—“ક્યા હાલ હો રહા હય દિલે બેકારારકા,
આખર હો ધલાહિ કિસીકો ન પ્યારકા.
રાહ ઉસકી તકતે તકતે યહે મુદત શુજર ગઈ,
આંખોકો હૌસિલા ન રહા ધન્ટેજારકા.”

પહારી—હુમરી.

પ્યારા મેરા તાજ પ્યારા, પ્યારા મેરા,
પીત લગાકે ક્યા ફલ પાયા ?—પ્યારા.
સરખસ ખોયા, તલપા રોયા,
યહે ઉલફતમેં હાથ આયા !—પ્યારા.
જો તન ખીતે, સો તન જાને,
ક્યા જાને બેપીર માયા.—પ્યારા.

[તાજુલમલૂક આતા હય, બકાવલી ઉસે દેખકર મુંઢ ફેર
લેતી હય, તાજુલમલૂક ઉસે મનાતા હય.]

બરવા—હુમરી.

તાજુલમલૂક—

ન બદ્દો જરા નજર અય હૂર,
હુવા જો મયેં નહીં યહાં પ ફૂજૂર !
ગોકે નહીં હય ખતા પ બજ્જો, હુવા હય ખયર ફૂસર.—ન.
હરશખ, હરઆન, તુમહેં મેરી જાન હોગા મેરા સય ધ્યાન,
મુઝકોબિ દિલખર તેરા તસવુર થા અય યાર જુરર.—ન.
તુમ જિન દમભર ચયન અય દિલખર હોવે મુઝે કયૂં કર !
ફૈસાથા કમતાર એક જગહ પર, ઉરસે થા મજબૂર.—ન.

[તાજુલમલૂક, બકાવલીસે બગલગીર હોને ચહાતા હય;
બ્હો ઇન્કાર કરતી હય, નિરમલાકે સાથ ચતરાવત
આતી હય ઔર પોશીદા હોકર સબ હાલ દેખતી હય.]

તહતુલ-લફ્ફ.

બકાવલી—મેરેસે પરે હો ! પરે બેવફા !
તુ યૂં અયશો અશરત કરે બેવફા ?
કિયા તુને મુઝસે દગા બેહ્યા ?
રહી મયેં તેરે આસરે બેવફા !

તહતુલ-લફ્ફ.

તાજુલમલૂક—સનમ, મત કરો ઇસ કંદર ઇજતિરાખ,
સુનો ગૌરસે હાલ મેરા ખરાખ !

બનાકે મુઝે ગોશવારેકા ચોર,
ક્રિયા બ્યાહ રાનીને થા બે-હિજામ.
રહા કુચ્છ અબતક, હુવા જામ રિહા,
તો આયા ઉસે છોરકર વફતે ખુરામ.
નહીં કુછ ખતા, પર જો સમઝો કુસર,
તો લો, સર હય હાજિર, ઉરાદો શિતામ.

મુખમમસ.

બકાવલી—દે ન દમ મુઝકો, બરાહી તૂ અરે ઐયાર હય,
મેરા આશિકુ થા કબી, પર ગયરકા અબ યાર હય.
કૌલે સૌદા વિદકો કાફી મેરે હરબાર હય,
“જો તખીય અપના થા, દિલ ઉસકા કિસી પર જાર હય,
મુજદા બાદ અય મર્ગ ફિસા આપહી ખીમાર હય.”

તાજુલમલક—મર ચુકા તિસપબી ફરમાતે નહીં કુમ મુઝકો ?
ફિસીયે દમ નહીં ચહ બાતા તલજજુમ મુઝકો.
મિટના હય દાગકા ચહે પડકે તકદલુમ મુઝકો,
“અર્સયે હશ્રમે” અલાહ કરે ગુમ મુઝકો,
ઐર ફિરો દૂંડતે ઘબરાયે હુવે તુમ મુઝકો.”

[તાજુલમલક રોતા હય, બકાવલી ઉસે ગલે લગાતી હય.]

દેસ—કુમરો.

બકાવલી—

જાવુંરે જાની તુઝ પ નિસાર, ન રોના તુ અય મેરે યાર.—જાવુંરે.
જો ક્રિયા તુને અચ્છા ક્રિયા હય, નહીં મુઝે ઉરસે આર.—જાવુંરે.
રોનેસે તેરે ફટતી હય છાતી, મત રો મત દિલદાર.—જાવુંરે.
[બકાવલી, તાજુલમલકકો છાતીસે લગાતી હય, ઐર
ચતરાવત; નિરમલાકો રશક જિતાતી હય.]

અબયાત.

ચતરાવત—અપને સનમકો ગોદમે મયે દેખુ ગયરકી,
ઉમ્મેદ કયસી જાનકે ફિર હોવે ખયરકી !
અય નિરમલા, ખુલાકે તુ લા કોતવાલકો,
કરવાવું ફત્ત અબતો હરયેક બદ ખિસાતકો.

નિરમલા—હરગિજ કમર ન ખાંધિયે શૌહરકી મૌતપર,
જો કુછ અજાબ કરના હો, વહ કીજે સૌતપર.

ચતરાવત—અયસાહિ મયેં કરંગિ, તુ ફરમાન લા બળ,
નિરમલા—લો યહે ચલી મયેં, આપને બેશક કહા બળ.

[નિરમલા જાતી હય, તાબુલમલૂક બકાવલીકો
હસરતો યાસસે દેખતા હય.]

પીલુ—હુમરો.

તાબુલમલૂક—

દિલબર જાની મેરી, દિલબર જાની,
અય મહે અનવર ! યુસુફે સાની.—દિલબર.
દયરમેં અયા, તુઝકો પાયા,
નજર જિગરમેં તુહી સમાની.—દિલબર.

મજદૂર તર્જ.

બકાવલી—આશિક પ્યારા, મેરા આશિક પ્યારા,
કરકે ફરમાન તન મન સારા.—આશિક.
મયેં મર જાવું, ફિર તન પાવું,
ફિરબી અલમ તેરા હો મહપારા.—આશિક.
ઓ મેરે જાની ! જાન ગુમાની,
સજન, ચમન મેરા, આંખકા તારા.—આશિક.
જા મેરે પ્યારે, રાજ દુલારે,
સુખ્હ હુઈ, ગયા દુખ સિતારા.—આશિક.

મુખમ્મસ.

તાબુલમલૂક—તેરી મરજી જો યહી પ્યારી હય,
જિદ બલા ઇસમેં કયા હમારી હય !
રાત જો શુખ્હ ગુજરી સારી હય,
કૂચકી અપને અબ તૈયારી હય,
તેરા હાફિજ જનાબે બારી હય.

[તાબુલમલૂક બગલગીર હોકર બાહર આતા હય,
દરવાજા બંદ હો જાતા હય, તાબુલમલૂક જાને ચહાતા
હય, ચતરાવત ઉસે રોકતી હય.]

મુખમ્મસ.

ચતરાવત—તૂ બટકતા કિધર હય હર જાઈ ?
મેરી સુહાવત તુઝે નહીં લાઈ ?
દામમેં સૌત હય તુઝે લાઈ !
તૂ બના દિલસે જિસકા સૌદાઈ,
યહે સમજ મૌત ઉસકી અબ આઈ !

મુસફ્ફસ.

તાળુલમલક-ઉસકી કાકુલ પ મયે ખુતન વારે,
લખે રંગીનપર ચમન વારે,
ઉસકે નહે પ સખ ચમન વારે,
ઉસપે વારે જમી, જમન વારે,
જો ન સદકેમે લે તેરી જયસી,
દેતી હય ઉસકો ગાલિયાં અયસી ?

[નિરમલા, કોતવાલકો લેકર મઅ સિપાહિયોંકે આતી
હય, ઔર ચતરાવત, તાળુલમલકકે ફાલકા ફૂકમ
દેતી હય.]

અયત.

ચતરાવત—ઇનકો કર ફાલ જલ્દ અય કુતવાલ,
લા બજા ફૂકમ મેરા તૂ ફિલફાલ.

[કોતવાલ, સિપાહીકો ઇશારા કરતા હય, ઇતનેમે ઇન્દર
મઅ બિત્તો, પરિયોંકે, સધસિ ઔર ચતુરખુધકે નમૂદ
હોકર સિપાહિયોંકો રોકતા હય.]

લીમપલાસી—ગત.

ઇન્દર—રોકો તલવારકો, મારો બે કુસુર મત ગમકે મારેકો,
આશિકું સાદિકું હય ચહે, બેગુનાહ હય.

[સધસિ ચતરાવતકો ચિડાતા હય.]

સધસિ—લૂ લૂ લૂ લૂ.—રોકો.
ઇન્દર—આપસે મેરે આવારા, થા બેચારા, ખસ્તા પારા,
ફુખસે હારા, ગમકા મારા, આશિકું પ્યારા,
સખસે ન્યારા.—રોકો.

[ઇન્દર, બકાવલીકો હાલતે અસ્લીમે લાનેકો મન્દિરપર
અફસૂં પૂંકતા હય, મન્દિર હટ જતા હય, ઇન્દર
તાળુલમલકકી તઅરીફ કરતા હય.]

બરવા—ગત.

ધીરજકા પતા કરવા હય, લેકિન ફૂલ ઇસકા મીઠા હય,
જર ઇસકા બેશક ખટ્ટા હય, ફૂલ ઇસકા લેકિન મીઠા હય.—ધીરજકા.
ઇસ ફુનિયામે જો આતા હય, રાહતબી ગમલી પાતા હય,
લેકિન જો ધખરા જતા હય, ગદિશમે બહો આ જતા હય,
સખતીસે, નરમીસે, સરદીસે, ગરમીસે,
સખ જજા દે, અંત મજા દે, રંજ મિટાદે, ગંજ દિખાઈ દે.—લેકિન.

ને દુખ સુખ જગમેં સહતે હવે, જયસે રખ રખમે રહતે હવે,
કરતે હયં ને કુછ કહતે હવે, મૌજોંસે કબ બહો બહતે હવે ?
હવે પૂરે ઇન્સાન, હવે પૂરે ઇન્સાન,
સચ્ચે હવે હરઆન, પકે હવે હરઆન, હરઆન.—લેકિન.

[બકાવલી હાલતે અરલીમેં આનકર ઇન્દરકે
કંદમોંપર સર ઝુકાતી હય.]

ભયરવી—દાદરા.

બકાવલી—ખુલે બખત હમારે, ખુલે ખુલે બખત, ટલે સખત સિતારે-ખુલે.
આયે યહાં, અશૈં મકાં લાયે કંદમ, પાયે ને હમ,
માન તુમહારે હયસાન તુમારે—ખુલે.

[ઇન્દર, બકાવલીકા હાત પકરકર ઉઠાતા હય.]

અબખયાત.

સંઘસ—ઇન્સાફ આજ હોતા હય સખકા ને નામવર,

મેરાબિ એક કીજિયે ઇન્સાફ દાદગર.

(અતરાવતકા બતાકર) મઅશક ઇન્હોને મુઝકો બનાયા, ફિદા હુઈ,

ફિર પૂછિયેતો ઇનસે કે કયૂં ચહે ખફા હુઈ ?

મયેં કયા કહીં પરા હું કે સખકો મિલા કરં ?

બેદખીજતી કિયા મેરી, અબ કહિયે કયા કરં ?

ઇન્દર—હર બાતકી મુઝે હય બરાબર હુવી ખબર,

દરબારમેં હમારે કયૂં આયા થા તૂ મગર ?

સંઘસ—દરબારમેં તુમારે ગયા થા જુરર મયેં,

લેકિન કરો ને જૌર તો હું બે કુસર મયેં.

અકસર બકાવલી ને તુમારે યહાં ગઈ,

તાબુલમલકકો ન ખબર થી કહાં ગઈ.

બસૂસ બનકે તખતસે લટકા પરીકે મયેં,

છિપછિપકે સાથ સાથ રહા થા પરીકે મયેં.

માલિકકા ફૂકમ જાન લરાકે બજા દિયા.

નાકરકા હક અદા કિયા તો કયા ખુરા કિયા ?

અતરાવત—ખાકે કુસમ મયેં કહતિ હું, મુઝકો ખબર નહીં,

ઇસકો મયેં કરતી પ્યાર, કુછ અવસી થી ખર નહીં !

મુસદ્દસ.

સંઘસ—બહ બાગમેં બતલાવ તો લેતીયિ બલા કૌન ?

કુશ્યાન થી બહ કૌન ? હુઈથી બહ ફિદા કૌન ?

કયૂંજી, ને લગાતીયિ ગમે, થી બહ બલા કૌન ?

અખયાત.

ધન્દર—(ચતરાવતકો) પાપંદ તૂ હવસકિ થી, ઉસકી સજા મિલી,
જો જો હુઈ હય ખાત, વ્હો! મુઝકો ખખર હુઈ.

[નિરમલાકે તરફ ધશારા કરકે.]

વ્હો! ફૂલ મયેને જોગીસે ઇસકો દિલાયા થા,
ચતરાવતી, વ્હો મયેને તુઝે આજમાયા થા.
લેકિન તૂ ફિરબી બાજ ન આઈ હવસસે જખ,
નાચાર ખુદ મયે આયા યહાં દાદ દેને તખ.
મનસખ દે અપને રાજમેં અખ ઇસ સઈસકો,
શાદીબિ ચેક ખવાસસે અખ તેરી ઇસકિ હો.
(સઈસસે) અય શખસ! કોઈ ઇનમેંસે અખ તૂ પસંદ કર,

સઈસ—જિસકો ગરજ હો આપ મરે મુઝ પ વ્હો બશર.

ચતરાવત—દારોગા અસ્તબલકા મેરે અખસે તૂ હુવા,
ચપલા મેરી ખવાસસે લે લાચ તૂ મિલા.

સઈસ—ચપલાકા મુંહ પસંદ નહીં હય મુઝે જનાખ!
દેના હય ગર તો નિરમલાકો દીજિયે શિતાખ.

ચતરાવત—અચ્છા, તૂ નિરમલાકો હમારે કુંબૂલ કર,

સઈસ—ઇસકો કરે કુંબૂલ ખુશીસે મયે ફૂલકર.

[સખ ખુશ હોતે હયે, ધન્દર; તાબુલમલકકા બકાવલીસે,
ઐર ચતુરખુશકા ચતરાવતસે હાથ મિલા દેતા હય.]

ભયરવી—ગત.

સખ—અય રાજિન્દર, અય શહે બરતર,
આદિલો અફસર, કામિલો સરવર.—અય.

ચંદ—મહા બલી યાવર, ગુની બખતાવર,

સખ—હો સાયા તો મહશર હમપર.—અય.

ધન્દર—ચતરાવત! કર તૂ ઇસે શોહર,

સખ—જેરા મુન્દર, રહે ખુશ ખંદર!

ચતરાવત—સર આંખોં પર, દૂં ફરમાંખર.

તાબુલમલક } -અશિકે કમતર,
ચતુરખુશ

બકાવલી } દિલબરે દિલબર,
ચતરાવત

સઈસ—ધોરેવાલાબી, ધોરેવાલાબી, સખસે ચાલાકી,
સખસે બાલા કી, સખસે બાલા કી.

સખ—લો શુકરાના સખના સરવર.—અય.

ધન્દર—તાજ અખતમી દિલગર અપની,

લે સખ કુલ્કત ખોકર અપની,

તાજુલમલૂક—અજલી દિલગર, હય રાજિન્દર, યહે મહ પયકર,

સખ—હાહા, હોહો, હાહા, હોહો,

ખુશ ખુશ પીચો ભરભર સાગર.—અય.

ખયત.

ધન્દર—ખુશીકા ગાય સખ અય મિલકે ગાના,

કે યહે પૂરા હુવા રંગીં દિસાના.

“Ratai malame”—air.

સખ—હમ સખને આસ પાઈ, જો સાઅત નેક આઈ,

સખ હાય ઉકાદે ભાઈ, શુક કરો હર આન.

સામિત વફા પ રહના, જો લાખોં રંજ સહના,

યહે પયરહન જો પહના, હક ઉસ પ મ્હેરખાન.

તાજુલમલૂક હય શાદ ! બકાવલી આખાદ !

નિત વફાઈ કરતે થે, મરનેસે નહિં ડરતે થે,

તાજુલમલૂક હય શાદ ! બકાવલી આખાદ !

એકએકપર જો મરતે થે, હય રૌનકદાર ધસ આન.

તમામ શુદ.

❦

લયલો નહાર
હરિશ્ચંદ્ર
ગોપીચંદ
રામ-લીલા
નાળાં
અલીબાબા
દિલેર દિલશેર
આશિકકા ખૂન...
નિગાહે ગફલતે...
નિઝરમાતે શુભ...
સંગીન બકાવલી...
હરાષ મજલિસ...
ધન્દર સભા
અલાદીન

બોલી ગુલ	૦	૮	૦
ગામરેની ગોરી	૦	૮	૦
અસલાજી	૦	૮	૦
નિંદાખાતું	૦	૮	૦
તકદીરની તાસીર...	૦	૮	૦
હક ધનસાફ	૦	૮	૦
નેડખસક્ત તેહમીના	૦	૮	૦
કળાવતી	૦	૩	૦
મદન વસંત	૦	૪	૦
ગુણસુંદરી	૦	૫	૦
શુદ્ધીન અગડો	૦	૫	૦

નાળાં શીરીન	૦	૪
વેહેમાયલી જર	૦	૪
ચુરતાદ ધામટ	૦	૨
મતજ્ઞ બેહોરો	૦	૨
માંલ મારા બાપ...	૦	૨
કાવલાની કચુમ્બર	૦	૨
ખુદાબખ્શ	૦	૨
દીડપર હાટ	૦	૪

